



Patentstyret

Årsrapport 2023





Innhald

| | |
|--|-----------|
| Del 1 Leiaren har ordet | 3 |
| Del 2 Verksemda og hovudtal | 5 |
| Del 3 Aktivitetar og resultat..... | 13 |
| Del 4 Styring og kontroll..... | 49 |
| Del 5 Vurdering av framtidsutsikter | 56 |
| Del 6 Kommenterarar frå leiinga..... | 58 |

Del 1 Leiaren har ordet

Immaterielle verdiar og rettar

I 2023 har målretta arbeid for fleire gode rettar og betre bruk av immaterielle verdiar stått sentralt i arbeidet til Patentstyret. Samla fekk vi inn 18 700 søknader om immaterielle rettar. Heile 76 prosent av søknadene kom frå utanlandske søkjarar som ønskjer rettar i Noreg. Dette representerer ein samla nedgang i talet på søknader på 7,8 prosent frå året før. Det skriv seg først og fremst frå færre søknader på varemerkeområdet frå internasjonale søkjarar. Utviklinga i talet på søknader frå norske søkjarar i den same perioden er stabilt på patentområdet, varemerkesøknader auka med 6 prosent, og talet på designsøknader auka med 14 prosent. Vi tildelte 17 100 varemerke-, design- og patentrettar i 2023 - 3 prosent fleire enn i 2022. Vi ser også at det norske næringslivet i stadig større grad sikrar einerett til dei immaterielle verdiane sine internasjonalt. Dette er ein positiv trend for det norske næringslivet.

Det er også gledeleg at vi i 2023 såg ein liten auke i prosentdelen kvinnelege oppfinnarar i norske patentsøknader – opp 1,8 prosent frå året før. Kvinnedelen er likevel på berre 6,7 prosent – til samanlikning er han på verdsbasis om lag 16 prosent. 5600 europeiske patent blei gjorde gjeldande i Noreg i 2023, mot 5200 i 2022. Heile 85 prosent av rettane som er i kraft i Noreg, er eigde av internasjonale rettshavarar. Dette er eit uttrykk for at den norske marknaden er attraktiv for det internasjonale næringslivet, samtidig som det gjev auka konkurranse.

Forundersøkingar og «freedom to operate»- analysar

Patentstyret har tilgang til databasar med IP-data frå heile verda. Saksbehandlarane våre har fagkompetanse innanfor ulike industriområde og kan søkje og setje saman desse dataa til verdifull informasjon for næringslivet. I 2023 har vi levert data og kunnskap rundt dette til både norske og kjende store internasjonale næringsaktørar. På denne måten støttar vi næringslivet med å spisse IP-strategiane deira og å auke den globale konkurransekrafta.

Kunnskapsgap om IP i det norske næringslivet?

Hausten 2023 gjennomførte Opinion ei bedriftsundersøking for Patentstyret. Føremålet var å forstå meir om kva kunnskap det norske næringslivet har om immaterielle verdiar, og undersøkinga viser at kjennskapen til Patentstyret og IP-miljøet i Noreg er låg. Rapporten gjev grunn til uro og peikar på eit svært stort behov for auka kunnskap om immaterielle verdiar og rettar i det norske næringslivet.

Kunderetta aktivitet

Patentstyret har i 2023 hatt eit høgt aktivitetsnivå med mange kunderetta aktivitetar. Vi har bidrege til å auke kunnskapen om verdien av IP-strategi og einerett til innovasjon gjennom tradisjonelle kurs og føredrag, og samtidig har vi auka den digitale kunnskapsoverføringa. Vi har også sett auka interesse for å følgje Patentstyret i sosiale medium, og vi brukar desse kanalane meir strategisk enn tidlegare for å nå prioriterte målgrupper. Prioriteringsanalysen som blei gjennomført i slutten av 2023, gjev eit godt grunnlag for å prioritere målgruppene for aktivitetar i 2024. Vi er også svært godt nøgde med å bli kåra til det beste offentlege kundesenteret i landet for femte år på rad i 2023.

Digitale brukartenester og tryggleik og beredskap

Patentstyret har i 2023 jobba med å utvikle digitale system for auka sjølvbetening for

kundane og meir effektiv og god saksbehandling. Nye nettsider skal gjere det enklare for næringslivet å få svar på dei IP-relaterte spørsmåla sine, og prosjektet «Smart tilgjenge» har bidrege til å gjere det enklare for næringslivet å levere søknader til Patentstyret gjennom Nye Altinn. Patentstyret er også det første patentverket i verda som har utvikla og lansert digital tidend. Som følgje av ein stadig meir uføreseieleg og krevjande tryggleikssituasjon har Patentstyret i 2023 også hatt stor merksemd på cybertryggleik og beredskap.

Berekraft og det grønne skiftet

Patentstyret blei i 2023 resertifisert som miljøfyrtårn. Vi har jobba målmedvite med korleis vi gjennom eigne val og prioriteringar kan gje vårt bidrag til at Noreg skal nå klima- og berekraftsmåla, både som verkemiddelaktør som støttar det norske og internasjonale næringslivet, og som offentlig etat.

Oslo, 15. mars 2024



Kathrine Myhre,
Direktør

Del 2 Verksemda og hovudtal

Introduksjon til verksemda og hovudtal

Patentstyret er eit nasjonalt forvaltningsorgan og kompetansesenter for immaterielle rettar og verdiar, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Vi hjelper næringsliv og samfunnsinstitusjonar med å skape, sikre og handtere immaterielle verdiar og rettar på ein god og profesjonell måte. Søknadene kjem både frå norsk og internasjonalt næringsliv.

Patentstyret arbeider for å auke medvitet og kompetansen om korleis slike rettar kan brukast i innovasjon og forretningsutvikling. Ein viktig del av rolla som styresmakt er å gjere informasjon om patent-, varemerke- og designrettar enkelt tilgjengeleg. Denne informasjonen er ikkje berre viktig for å unngå å gjere inngrep i rettane til andre, men er ei unik kjelde til informasjon i innovasjonsprosessar.

Saksbehandlinga i Patentstyret følgjer forvaltningslova, vanlege forvaltningsrettslege prinsipp og lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova). Søknader om industrielle rettar blir behandla etter patentlova, varemerkelova og designlova. Noreg har slutta seg til ei rekkje internasjonale konvensjonar på området som også påverkar rammene for Patentstyret. Patentstyret er partner i Nordisk Patentinstitut (NPI), som er ei av granskingsstyresmaktene for internasjonale patentsøknader i WIPO. Oppgåvene Patentstyret utfører for NPI, bidreg til å halde ved like og vidareutvikle nødvendig kompetanse og tenestekvalitet på patentområdet, til beste for det norske samfunns- og næringslivet.

I tillegg representerer Patentstyret Noreg i internasjonale forum på immaterialrettsområdet. Patentstyret bidreg i regelverksarbeid som er knytt til industrielle rettar og støttar ulike departement i spørsmål om immaterielle rettar.

Patentstyret er lokalisert på Sandaker i Oslo og tek over nye lokale på Helsfyr sommaren 2024.

Patentstyret samarbeider med andre verkemiddelaktørar som Innovasjon Noreg, Noregs forskingsråd, DOGA og Siva. Som kompetansesenter for immaterielle rettar bidreg Patentstyret til at norsk og internasjonalt næringsliv, oppfinnarar, designarar og merkevarebyggjarar realiserer potensialet i ideane sine ved at dei gjer rette val når det gjeld bruk av industrielle rettar. Dette blir reflektert i visjonen, samfunnsoppdraget, verdiane og målbileta.

Visjon

Gjer idear til verdiar.

Samfunnsoppdrag

Immaterielle verdier kan utgjere opptil 90 prosent av verdiane i ein organisasjon¹. For å sikre og utvikle desse verdiane, slik at dei veks, må ein forvalte dei på ein klok og god måte.

Når dei immaterielle verdiane i ein organisasjon eller ei bedrift blir forvalta godt, aukar sannsynet for at ein lykkast med verdiskaping.

Samfunnsoppdraget til Patentstyret handlar derfor om å vere ein medspelar som legg til rette for god forvaltning av dei immaterielle verdiane, slik at lønsemd og verdiskaping aukar hos bedrifter og generelt i det norske samfunnet.

Verdiar

Kjerneverdiane driv oss framover. Verdiane viser korleis Patentstyret skal vere. Dei pregar det daglege arbeidet og vala vi gjer. Dette er verdiane våre:

Truverdig

- Vi opptrer kompetent, etterretteleg og med høg integritet.
- Vi leverer IPR-tenester av høg kvalitet og til rett tid.

Kunderetta

- Vi lyttar til kundane og forstår behova deira.
- Vi er tilgjengelege og snakkar og skriv slik at kundane forstår oss.

Engasjert

- Vi tek initiativ og er proaktive.
- Vi samarbeider og hjelper kvarandre.

Løysingsorientert

- Vi søkjer og utnyttar moglegheiter for forbetring.
- Vi tilpassar oss endringar.

Målbileta våre

Banebrytande oppfinningar endrar kvardagen vår. Innovative behandlingar reddar liv. Ny teknologi bidreg til ei berekraftig framtid. Og godt design løyser store og små problem. Sikringsutstyret som vernar deg, merka du vel i butikken, og seriane du elskar å sjå på – alt dette er døme på idear som er blitt til verdier både for næringslivet og samfunnet, og som vi alle nyt godt av. Dette er verdier vi må ta vare på og forvalte godt.

Patentstyret bidreg til å gjere idear til verdier.

Strategien til Patentstyret er skildra gjennom tre målbilete som handlar om å skape verdier. Desse tre måla gjev oss retning og hjelper oss med å prioritere. Kvart år evaluerer vi korleis vi blir oppfatta av kundar, samfunn, eigarar og medarbeidarar. Denne innsikta brukar vi til å stadig utvikle og forbetre oss.

Verdi for kundane – eit kundenært kompetansesenter

Dette inneber at:

- vi forstår behova til næringslivet og leverer tenester som hjelper kundane i marknadene deira
- vi behandlar saker med høg kvalitet, service og effektivitet
- vi formidlar på ein effektiv og god måte den innverknaden immaterielle rettar har på verdiskaping

Verdi for samfunnet – ein engasjert medspelar i innovasjon og verdiskaping

Dette inneber at:

- vi jobbar for at immaterielle rettar er godt kjent og brukt i innovasjon og næringsutvikling
- vi er kjende som eit kompetansesenter som jobbar for betre bruk av immaterielle verdiar
- vi bidreg til berekraftig utvikling i nærings- og samfunnslivet

Verdi for medarbeidarane – ein attraktiv organisasjon og arbeidsplass

Dette inneber at:

- vi styrkjer det inkluderande arbeidsmiljøet vårt og tilbyr ein fleksibel og variert arbeidskvardag med utviklingsmoglegheiter til alle
- vi forsterkar kulturen vår, som er prega av openheit, læring og deling internt og eksternt
- vi jobbar medvite med å bruke ressursane våre meir effektivt og berekraftig

Sentrale utviklingstrekk formar oss

Det er særleg fire utviklingstrekk som påverkar korleis Patentstyret skal oppfylle samfunnsoppdraget.

Auka forventningar

Patentstyret må utvikle seg i tråd med samfunnet, forstå behova til kunden og respondere stadig raskare. Det vi gjer i dag, er ikkje nødvendigvis godt nok i morgon. For å møte auka forventningar frå eigarar, kundar, medarbeidarar og samfunnet må Patentstyret utvikle seg som organisasjon.

Digitalisering

Digitaliseringa i samfunnet har enorm påverknad på oss. Når omverda tek i bruk ny teknologi og utviklar nye tenester i høgt tempo, skaper det også forventningar til oss. Patentstyret skal tilby relevante og sikre tenester som effektivt løyser problemet til kundane. For å skape meir verdi til kundar, samfunn og medarbeidarar vil Patentstyret investere vesentleg meir i digital teneste- og kompetanseutvikling. Samtidig vil

Patentstyret jobbe med å gjere norsk data om rettar tilgjengelege regionalt og internasjonalt, og sørgje for at dei kan distribuerast som opne data som alle aktørar kan skape verdi frå.

Eksport

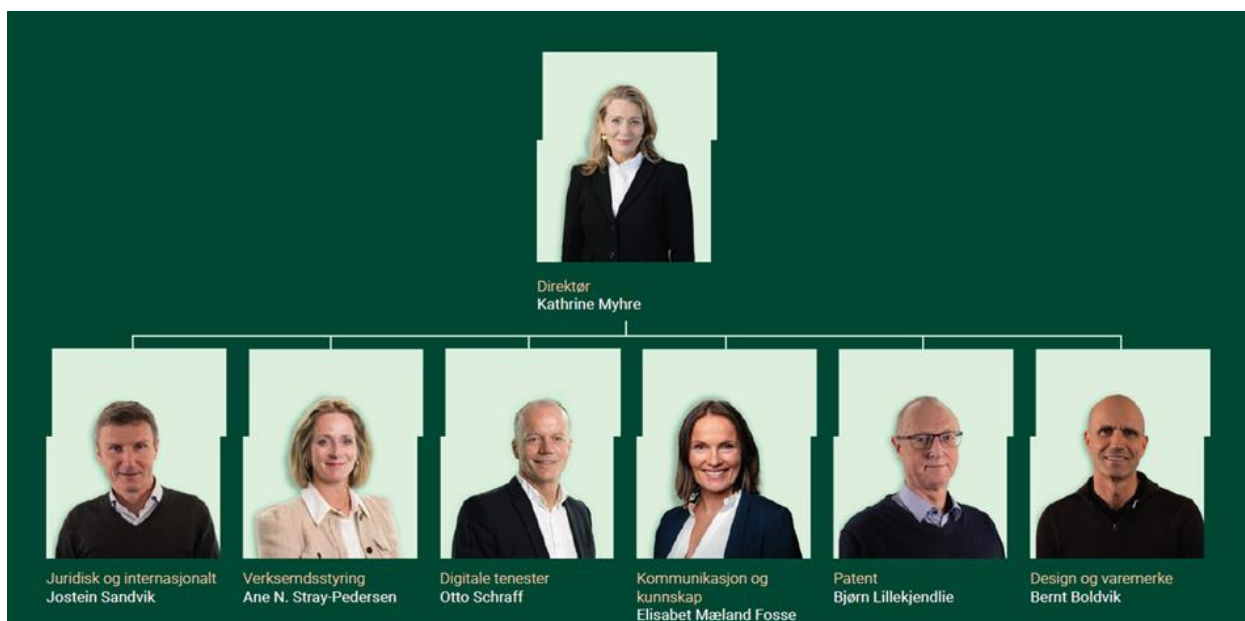
Regjeringa har sett som mål å auke eksporten utanom olje og gass med 50 prosent innan 2030. Patentstyret skal vere gode på å forstå behovet til næringslivet og levere tenester som hjelper norsk næringsliv med å lykkast i eksportmarknaden og med innovasjon som gir styrke til ei meir berekraftig utvikling.

Grøn omstilling

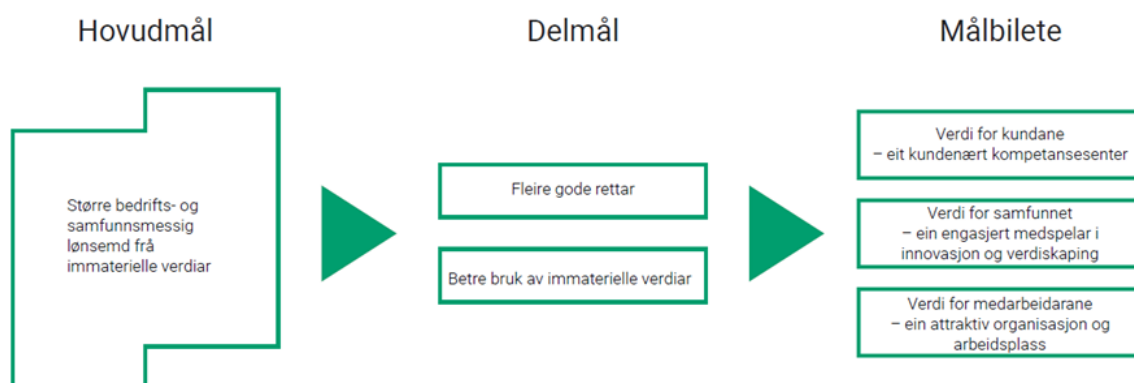
Noreg er i grøn omstilling, og vi må utvikle det næringslivet vi har, og skape nye vekstnæringar som vi kan leve av framover. Patentstyret skal redusere klimagassutsleppet med minst 55 prosent innan 2030. Patentstyret skal bli opplevde som ein kompetent medspelar i det grønne skiftet.

Figur 1: Leiargruppa i Patentstyret

Ved årsslutt omfatta leiargruppa i Patentstyret seks avdelingsdirektørar i tillegg til direktøren. Patentstyret hadde 248 tilsette som var fordelte på 241,3 årsverk innanfor fagområde som juss, teknologi, verksemdsstyring, kommunikasjon og marknadsføring.



Figur 2: Måla til Patentstyret



Tabell 1: Utvalde nøkkeltal frå årsrekneskapen

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| Talet på årsverk | 233 | 233 | 233 | 256 | 241 |
| Samla tildeling, kap. 935 post 01 | 271 135 | 283 697 | 286 113 | 306 000 | 332 484 |
| Utnytingsgrad, kap. 935 post 01 | 99,9 % | 102 % | 98,9 % | 98,4 % | 100,4 % |
| Driftsutgifter | 268 988 | 280 301 | 280 852 | 302 348 | 325 273 |
| Lønsdel (inkl. pensjonsutgifter) av driftsutgifter | 73,7 % | 78,4 % | 75,4 % | 73,8 % | 72,9 % |
| Lønsutgifter (inkl. pensjonsutgifter) per årsverk (utførte årsverk frå 2019) | 901 825 | 946 085 | 908 529 | 906 638 | 984 418 |

Tabell 2: Søknader om industrielle rettar og europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg

| Saksinnngang | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--|--------|--------|--------|--------|--------|
| Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Madridprotokollen) | 17 287 | 16 660 | 18 142 | 17 696 | 15 959 |
| Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Haag-systemet) | 1 212 | 1 279 | 1 292 | 1 198 | 1 365 |
| Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT) | 1 531 | 1 444 | 1 580 | 1 410 | 1 398 |
| Europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg | 8 163 | 7 559 | 6 930 | 5 201 | 5 944 |
| Avgjorde saker | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
| Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Madridprotokollen) | 17 376 | 17 382 | 18 116 | 17 107 | 17 650 |
| Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Haag-systemet) | 1 127 | 1 277 | 1 285 | 1 139 | 1 257 |
| Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT) | 2 231 | 1 848 | 1 655 | 1 373 | 1 464 |
| Europeiske patent som er validerte i Noreg | 8 189 | 7 765 | 6 668 | 5 952 | 5 606 |

Tabell 3: Forholdet mellom nye og avgjorde saker i 2023

| Saker | Mottekne | Avgjorde |
|--|----------|----------|
| Varemerkesøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Madridprotokollen) | 15 959 | 17 650 |
| Designsøknader (nasjonale søknader og internasjonale utpeikinger gjennom Haag-systemet) | 1 365 | 1 257 |
| Patentsøknader (nasjonale søknader og internasjonale søknader som er førte vidare gjennom PCT) | 1 398 | 1 464 |
| Europeiske patent for validering | 5 944 | 5 606 |

Immaterielle rettar

Industrielle rettar



Patent

Eit patent vernar ei konkret løysing på eit teknisk problem. Du kan få patent på ei oppfinning.



Varemerke

Eit varemerke er eit kjenneteikn du kan bruke for å skilje dine varer og tenester frå andre sine.



Design

Designregistrering gjev enerett til utsjånaden og forma på eit produkt – det dekorative eller estetiske aspektet.

Andre immaterielle rettar



Opphavsrett, copyright

Retten til litterære og kunstnarlege åndsverk, til dømes eit musikkestykke, ei bok, eit måleri, brukskunst eller ein film.



Forretningshemmelegheiter

Fortrulege opplysningar om drifts- og forretningsforholda til verksemda, spesifikk kunnskap og teknologiske opplysningar.



Geografiske nemningar

Gjev høve til å verne produktnemningar på mat og drikke ut frå opphav, geografi og tradisjonelt særpreg. Dette blir administrert av Matmerk.

Organisasjonar



World Intellectual Property Organization (WIPO)

Verdsorganisasjonen for immaterialrett er ein av spesialorganisasjonane til FN og har som oppgave å fremje utvikling av immaterielle rettar globalt. WIPO har 193 medlemsland og har hovudsete i Genève. Dei viktigaste søknadsordningane for industrielle rettar som WIPO administrerer, er desse:

Madridprotokollen er ein internasjonal avtale som gjer det enklare og billegare å søkje internasjonal varemerkeregistrering i fleire land samtidig. Dekkjer 129 land.

Haag-overeinskomsten er ei internasjonal ordning som gjer at ein ved hjelp av ein søknad kan få vern for designet sitt i dei landa som er medlem av ordninga. Dekkjer 90 land.

Patent Cooperation Treaty (PCT) er ei internasjonal søknads-ordning for patent. Ordninga forenkler innlevering og gransking dersom du skal søkje patent i fleire land. Dekkjer 157 land.



European Union Intellectual Property Office (EUIPO)

er varemerke- og designstyresmakt for EU. EU-varemerke og EU-design gjeld i alle land som er medlem av EU, og derfor ikkje i Noreg. Norske personar og bedrifter kan likevel søkje om EU-varemerke/-design, både direkte og gjennom Madridprotokollen.



Det europeiske patentverket, European Patent Office (EPO)

tek imot, behandlar og avgjer europeiske patentsøknader på grunnlag av reglane i Den europeiske patentkonvensjonen, som Noreg er tilslutta. Det er 38 medlemsland i Den europeiske patentorganisasjonen.



Nordisk Patentinstitutt (NPI)

behandlar internasjonale patentsøknader (PCT) for WIPO og utfører oppdrag som mellom anna nyheitsundersøkingar for utanlandske kundar. Noreg er partner i NPI saman med Danmark og Island.

Del 3 Aktivitetar og resultat

Samla vurdering av resultat, måloppnåing og ressursbruk

Søknadsinngang og tildelte rettar

I 2023 fekk Patentstyret inn om lag 18 700 søknader, 7,8 prosent færre enn i 2022. Om lag 76 prosent av søknadene kom frå utanlandske søkjarar som ønskjer rettar i Noreg. Talet på patentsøknader var stabilt samanlikna med 2022, medan varemerkesøknadene fall med 9,8 prosent og designsøknadene auka med 14 prosent.

Patentstyret tildelte om lag 17 100 varemerke-, design-og patentrettar i 2023, som er 3 prosent fleire enn i 2022. I tillegg blei om lag 5 600 europeiske patent gjorde gjeldande i Noreg, mot 5 950 i 2022.

Føringar i tildelingsbrevet

Patentstyret brukar hovuddelen av ressursane sine på behandling av søknader og andre lovpålagde styresmaktsoppgåver. Patentstyret er bedne om å vidareutvikle samarbeidet med andre styresmakter og verkemiddel nasjonalt og internasjonalt for å effektivisere saksbehandlinga, med mål om å leggje til rette for betre bruk av immaterielle rettar og verdiar i næringslivet.

Patentstyret er også blitt bedne om å vurdere korleis kunnskap og data om immaterielle verdiar kan bidra til å fremje næringsutvikling og auka verdiskaping frå mellom anna eksport. Betre kunnskap om immaterielle verdiar og vern av dei er heilt avgjerande for at det norske næringslivet skal overleve og lykkast i ein internasjonal marknad.

Resultat og måloppnåing 2023

Hovudmål

Hovudmålet er større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønsemd frå immaterielle verdiar. Patentstyret har også to delmål:

Delmål 1: Fleire gode rettar

Det er eit mål for Patentstyret at vi tildeler fleire gode rettar. Med dette meiner vi rettar som har rett kvalitet, som kan handhevast, og som lèt seg utnytte på ein god måte. Dette oppnår vi i første rekkje gjennom at søknadsbehandlinga og rettleiinga vår oppfyller krava til effektivitet, kvalitet og nøgde kundar.

Delmål 2: Betre bruk av immaterielle verdiar

Det er eit mål for Patentstyret at norske bedrifter har nok kunnskap og medvit om korleis dei kan sikre lønsemd gjennom rett bruk av immaterielle rettar og verdiar. Gjennom forvaltning og formidling av kunnskap om immaterielle rettar og verdiar er Patentstyret ein del av det norske innovasjonssystemet.

Delmål 1: Fleire gode rettar

Tabell 4: Mål- og resultatstyring (MRS)

| | | | |
|---|--|---|---|
| Føremål | Patentstyret skal behandle saker om industrielle rettar som fastsett i patentlova, føretaksnamelova, designlova, varemerkelova og edelmetallova. Patentstyret skal også føre tilsyn med kollektive forvaltningsorganisasjonar etter lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. og behandle saker om godkjenning av organisasjonar etter åndsverklova § 63. Patentstyret kan utføre informasjonstenester og skal elles leggje til rette for innovasjon og verdiskaping ved å vere eit kompetansesenter for immaterielle rettar. | | |
| Hovudmål | Større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsemd frå immaterielle verdier | | |
| Delmål 1: Fleire gode rettar | Styringsdimensjon | Indikatorar | Støttande analysar |
| | Effektivitet | – Behandlingstider for patent, varemerke og design – Talet på ferdigbehandla søknader per årsverk brukt på saksbehandling, og utviklinga over tid – Samanlikne dei to indikatorane ovanfor med andre patentverk | |
| | Kvalitet | – Kvalitetskontrollar av avgjerder for å kontrollere om dei er i tråd med regelverk og praksis | – Avgjerder frå Patentstyret mot klagebehandlinga i KFIR – Harmonisering av praksis for varemerke og design med EUIPO og praksis for patent med EPO |
| | Nøgde kundar | – Kundeundersøking av søknadsbehandling av patent-, varemerke-, og design søknader | – Utvikling i tal og prosentdel av totaltalet på patentsøknader frå norske søkjarar som blir leverte som førstesøknader til Patentstyret – Utvikling i bruk frå norske søkjarar av NPI som granskingsorgan for PCT-granskingsstyresmakt |
| Delmål 2: Bedre bruk av immaterielle verdier | Kompetanseoverføring | – Omfang av aktivitetar for kompetanseoverføring (kurs, webinar, samarbeid med ulike målgrupper, osv.) – Kor nøgde kundane er med saksbehandlinga er i Patentstyret | – Prioriteringsanalysen til Patentstyret |
| | IR-modenskap | – Statistikk for bruk av tenestene til Patentstyret – Samla tal patent-, varemerke- og design søknader til utlandet frå norske søkjarar | – Analyse av bruken av tenestene til Patentstyret – Utviklinga i bruken av immaterielle rettar i utvalde næringar – Analyse av bidraget til verdiskaping frå IPR-intensive næringar ¹ (rapportering til NFD skjer etter publisering av undersøkinga frå EUIPO/EPO ²) |
| Hovudtal | | | |
| Volumtal | – Søknadsinngang – patent, varemerke og design – Avgjorde søknader – patent, varemerke og design – Nye rettar – kunngjorde patent, registrerte varemerke, registrerte design | | |
| Nøkkeltal | – Talet på årsverk – Samla driftsløyving – Samla inntektsløyving – Samla inntekter – Samla utgifter | | |

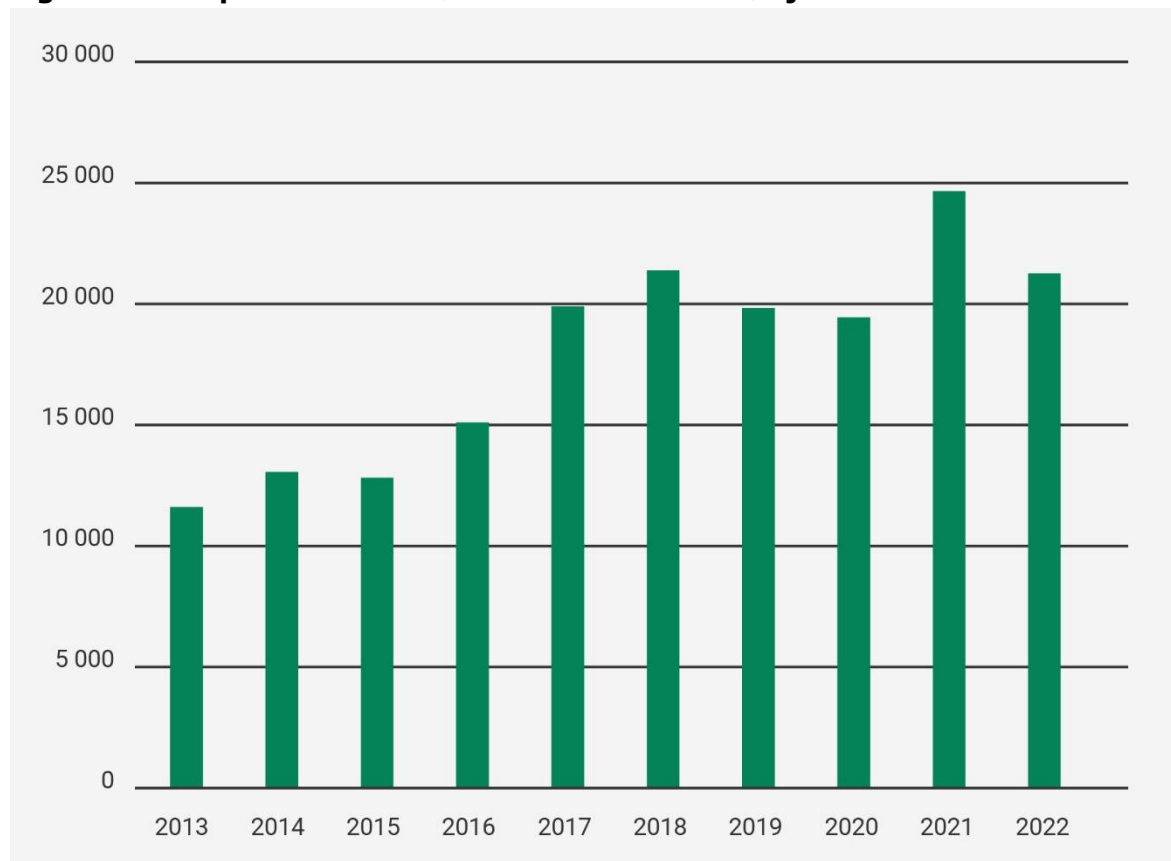
¹ «IPR-intensive industries and economic performance in the European Union», EUIPO/EPO.

² Dersom Noreg ikkje skulle få delta i studien framover, blir dette punktet i MRS-en suspendert.

Varemerke – utviklinga på området

I 2023 fall det samla talet på varemerkesøknader med 9,8 prosent frå året før, frå 17 696 til 15 959 søknader. Det er det lågaste talet sidan 2016 (15 702), og det skriv seg frå færre søknader frå utanlandske søkjarar. Frå norske søkjarar kom det inn 3 309 søknader direkte til Patentstyret. Dette er 6 prosent fleire enn året før (3 111). Etter fleire år med fall i søknader frå norske søkjarar er det positivt å sjå ein auke her. Samtidig har talet på varemerkesøknader frå norske søkjarar ut i verda hatt ein aukande trend i mange år. I årsrapporten for 2022 blei det kommentert at det blei spennande å sjå om den auka eksporten i Noreg i 2022 ville bidra til endå høgare tal for 2022. Statistikk frå WIPO viser likevel at tala for norske varemerkesøknader ut i verda fall med 14 prosent, frå om lag 24 800 søknader til om lag 21 400 søknader. Noko av årsaka til fallet kan vere den lågare inngangen av søknader i Noreg dei siste åra. Marknadene med flest varemerkesøknader frå det norske næringslivet i 2022 var – i tillegg til Noreg – EU, Storbritannia, USA, Canada, Brasil, Sveits og Kina. Tala for 2023 blir publiserte av WIPO i oktober/november 2024.

Figur 3: Talet på varemerkesøknader frå norske søkjarar til land utanom Noreg



Talet på nasjonale varemerkesøknader og utpeikingar i internasjonale varemerkeregistreringar med norsk søkjar utanlands. For regionale ordningar som EU-varemerke (EUIPO) reknar ein talet på søknader multiplisert med talet på land som er med i ordninga på tidspunktet for innlevering av søknaden. Kjelde: WIPO IP Statistics Database

Patentstyret avgjorde 17 650 varemerkesøknader (varemerke og fellesmerke) i 2023. Det er om lag 3 prosent fleire enn i 2022. Rundt 86 prosent av dei avgjorde søknadene blei godkjende og registrerte.

Patentstyret avgjorde dermed om lag 550 fleire søknader enn året før. Talet på varemerkesøknader under behandling blei redusert med nesten 1700 i 2023, til 11 335 søknader. Dette skriv seg frå den låge inngangen av varemerkesøknader og at fleire saker blei ferdigbehandla enn i 2022.

Tabell 5: Utviklinga på varemerkeområdet

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| Varemerkesøknader totalt (varemerke og fellesmerke) | 17 287 | 16 660 | 18 142 | 17 696 | 15 959 |
| Direkte til Patentstyret frå norske søkjarar | 4 168 | 3 862 | 3 910 | 3 111 | 3 309 |
| Direkte til Patentstyret frå utanlandske søkjarar | 2 844 | 3 031 | 3 219 | 2 995 | 2 656 |
| Internasjonale utpeikingar i Noreg via Madridprotokollen frå norske søkjarar | 12 | 11 | 11 | 14 | 12 |
| Internasjonale utpeikingar i Noreg via Madridprotokollen frå utanlandske søkjarar | 10 263 | 9 756 | 11 002 | 11 576 | 9 982 |
| Avgjorde søknader (varemerke og fellesmerke) | 17 376 | 17 382 | 18 116 | 17 107 | 17 650 |
| Registrerte | 14 391 | 14 464 | 15 544 | 14 800 | 15 125 |
| Avslåtte | 164 | 184 | 200 | 191 | 146 |
| Lagde vekk / trekte | 2 821 | 2 734 | 2 372 | 2 116 | 2 379 |
| Talet på fornya varemerke og fellesmerke | 11 012 | 11 963 | 12 532 | 12 872 | 13 462 |
| Talet på registrerte varemerke og fellesmerke som er i kraft | 224 082 | 231 574 | 236 535 | 240 469 | 245 970 |

Behandlingstid for varemerke

Vi måler gjennomsnittleg saksbehandlingstid frå søknaden blir levert, til søkjaren får eit svarbrev eller ei registrering frå Patentstyret. I 2023 hadde Patentstyret som mål å starte behandlinga av ein nasjonal varemerkesøknad, eller registrere merket, i løpet av gjennomsnittleg fem månader. Vi fekk inn om lag 6 000 nasjonale varemerkesøknader, som blei behandla i løpet av gjennomsnittleg 2,6 månader (2,1 månader i 2022). Av desse søknadene blei 31 prosent (39 prosent i 2022) behandla i løpet av tre veker og 37 prosent (56 prosent i 2022) i løpet av seks veker.

Vi har samanlikna behandlingstidene til Patentstyret med tilsvarande organ i dei nordiske og baltiske landa i 2023. Samanlikninga viser at dei nordiske og baltiske landa hadde ei gjennomsnittleg behandlingstid i nasjonale søknader på mellom 4 og 8 veker, medan Patentstyret då hadde ei gjennomsnittleg behandlingstid på om lag 20 veker.

I dei internasjonale utpeikingane som Patentstyret får frå WIPO (Madridprotokollen), var det eit mål å starte behandlinga i løpet av 10 månader. Desse sakene blei behandla i løpet av gjennomsnittleg 8,3 månader (7,9 månader i 2022). Her varierte dei nordisk-baltiske behandlingstidene frå éin til elleve månader i 2023. Vi minner om at medan alle EU-landa hadde ein inngang på mellom 700 og 1500 utpeikingar i 2021, hadde Patentstyret ein inngang på 10 000 utpeikingar.

Lengre behandlingstid på varemerke kjem av at vi hadde stor gjennomtrekk i 2022 og ikkje tilsette nokon i 2023. Det førte til at vi hadde underkapasitet til å behandle den høge inngangen av søknader frå 2022.

Ei varemerkeregistrering i Noreg kan skje på to måtar:

- Gjennom søknad om registrering direkte til Patentstyret. Fleirtalet av norske søkjarar leverer varemerkesøknadene på denne måten.
- Gjennom internasjonal søknad om registrering direkte til WIPO (eller via Patentstyret til WIPO), der søkjaren kan peike ut Noreg. Over halvparten av varemerkesøknadene til Patentstyret er i dag slike utpeikingar frå WIPO og kjem i hovudsak frå utanlandske søkjarar.

Dei samla varemerkerettane i Noreg utgjer ein kombinasjon av desse. Ei varemerkeregistrering gjeld for ti år og kan fornyast for ti år om gongen.

Om lag 62 prosent (61 prosent i 2022) av søknadene blei registrerte utan skriftleg kommunikasjon mellom søkjaren og Patentstyret. Vi følgjer med på denne prosentdelen fordi han fortel oss i kva grad kundane leverer søknader utan formelle feil eller manglar. Utviklinga over tid påverkar tida vi brukar per sak, og viser om vi lykkast med å informere og rettleie kundane før dei leverer inn søknader.

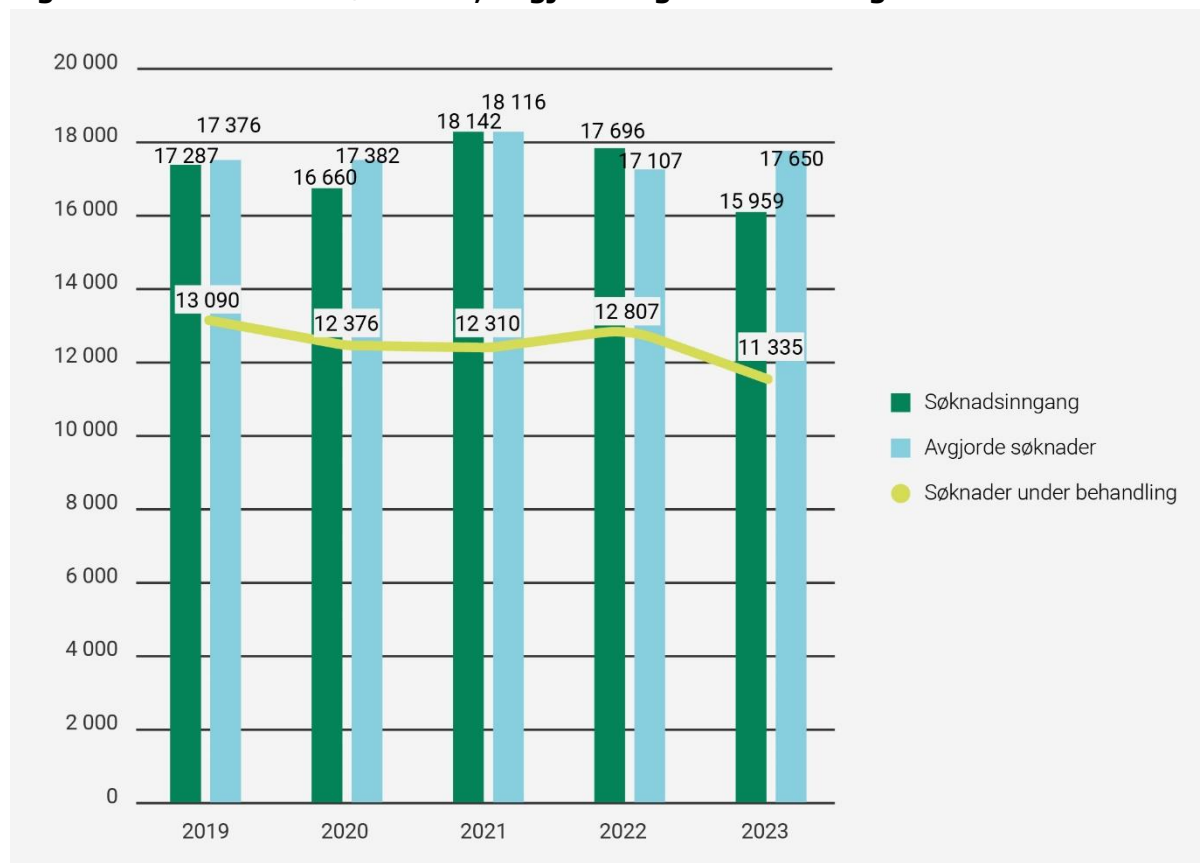
Tabell 6: Talet på ferdigbehandla varemerkesøknader per årsverk brukt på saksbehandling

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|-----------|------|------|------|------|------|
| Varemerke | 459 | 492 | 530 | 465 | 520 |

I 2023 avgjorde Patentstyret gjennomsnittleg 520 søknader per årsverk. Søknadene har då blitt registrerte, nekta registrerte, lagde vekk av Patentstyret eller er trekte av søkjaren. Tala viser at saksbehandlinga var 12 prosent meir effektiv dette året, og dermed på nivå med toppåret 2021. Dette kjem hovudsakleg av at dei nyttilsette frå 2022 blei meir produktive, samtidig som vi brukte mindre ressursar på opplæring enn året før.

Patentstyret har samanlikna gjennomsnittleg tidsbruk per søknad med dei nordiske og baltiske landa for saker som blei behandla i 2023. Denne analysen er framleis i ein tidleg fase fordi landa brukar ulik metodikk for å rekne på tidsbruken, og fordi ein også har ulikt omfang på behandlinga av sakene. Derfor bør ein inntil vidare bruke tala med noko varsemd. I dei nasjonale varemerkesøknadene varierte gjennomsnittleg tidsbruk i dei nordiske og baltiske landa frå om lag 2,3 timar til 6 timar, og tidsbruken i Patentstyret var på om lag 4 timar i 2021 (og om lag 4,3 timar i 2023). I internasjonale utpeikingar varierte gjennomsnittleg tidsbruk i dei nordiske og baltiske landa mellom 1,8 og 2,7 timar, der tidsbruken i Patentstyret var 2,3 timar i 2023. Desse tala viser at Patentstyret låg på gjennomsnittet med omsyn til tidsbruk i internasjonale søknader og noko over gjennomsnittet i nasjonale søknader. Her må ein ta omsyn til at ikkje alle landa granskar både absolutte og relative hinder, og at ikkje alle landa nektar registrering på grunn av eit relativt hinder sjølv om de gjer ei gransking – slik vi gjer i Noreg.

Figur 4: Varemerke – søknader, avgjorde og til behandling



Grafen viser søknadsinngang, avgjorde saker og søknader under behandling ved årsslutt. Søknadene kan bli avgjorde for så å bli tekne opp att på eit seinare tidspunkt og få ei ny avgjerd. Dermed vil ikkje nødvendigvis talet på søknader under behandling vere lik søknadsinngang minus avgjorde søknader.

Ansvarsmerke

Eit ansvarsmerke er eit stempelmerke for gull-, sølv- og platinavarer. Patentstyret administrerer registeret over ansvarsmerke i Noreg. Ei gull-, sølv- eller platinavare som blir stempla med finleiksmärke, skal samtidig stemplast med eit ansvarsmerke. Eit ansvarsmerke fortel kven som har ført vara ut i marknaden (kven som er produsent eller importør). Det gjer det mogleg å identifisere kven som har laga vara, til dømes kva for ein gullsmed det er snakk om. Ansvarsmerke må fornyast kvart tiande år etter registrering. I 2023 blei det registrert 72 nye ansvarsmerke. Dette er ein liten nedgang frå 2022. 18 merke blei fornya. Dette er om lag som tidlegare år. Ved slutten av 2022 var det 1404 ansvarsmerke i kraft i Noreg.

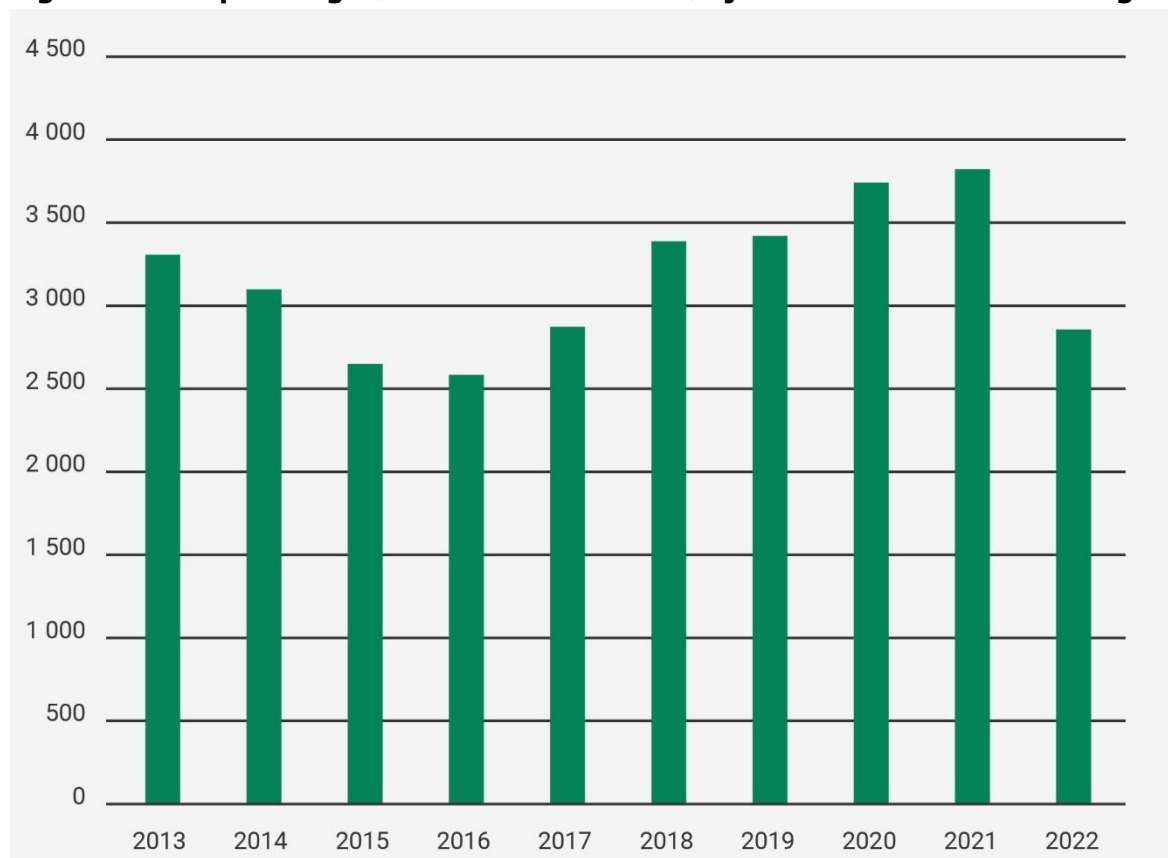
Design – utviklinga på området

Patentstyret fekk 14 prosent fleire designsøknader i 2023 enn året før, nemleg 1 365 søknader. Talet på designsøknader frå norske søkjarar var 19 prosent høgare enn året før, medan talet på designsøknader frå utanlandske søkjarar auka med 13 prosent. Ein designsøknad kan innehalde fleire design, så ein bør også sjå på kor mange design det er snakk om samla. Dei 1365 søknadene som Patentstyret fekk frå norske og utanlandske søkjarar totalt, inneheldt om lag 4600 design, som er 7 prosent høgare enn

året før. Både talet på designsøknader og talet på design er høgare enn rekordåret 2017 (1253 søknader og 4488 design).

Talet på designsøknader er framleis lågt, særleg når det gjeld norske søkjarar. Det same gjeld talet på designsøknader ut i verda frå norske søkjarar. Marknadene med flest designsøknader frå norsk næringsliv i tillegg til Noreg, var i 2022 EU, USA, Storbritannia, Kina og India. Tal for 2023 blir oppdaterte av WIPO Statistics Database først i oktober/november 2024.

Figur 5: Talet på designsøknader frå norske søkjarar til land utanom Noreg



Nasjonale designsøknader og utpeikingar i internasjonale designregistreringar med norsk søkjar som er leverte til land utanfor Noreg. For regionale ordningar som EU-design (EUIPO) tel vi talet på søknader multiplisert med talet på land som er med i ordninga på tidspunktet for innlevering av søknaden. Kjelde: WIPO IP Statistics Database

Til skilnad frå patent- og varemerkesøknader granskar ikkje Patentstyret designsøknadene med mindre søkjaren eksplisitt ber om det. Dei fleste designsøknadene blir derfor godkjende raskt etter at dei er leverte inn (om lag 98 prosent). Søkjaren har sjølv ansvaret for ikkje å krenkje rettane til andre, men kan be Patentstyret om å gjere ei nyheitsvurdering. I 2023 avgjorde Patentstyret 1257 søknader, om lag 90 færre enn vi fekk inn.

Behandlingstid for design

Det er eit mål at den som søker Patentstyret om registrering av design, skal få avgjort søknaden i løpet av to til tre månader. Den gjennomsnittlege behandlingstida var 1,9 månader (2,5 månader i 2022), og målet blei dermed nådd.

Tabell 7: Utviklinga på designområdet

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--|--------|--------|--------|--------|--------|
| Designsøknader totalt | 1 212 | 1 279 | 1 292 | 1 198 | 1 365 |
| Direkte til Patentstyret frå norske søkjarar | 244 | 236 | 211 | 155 | 185 |
| Direkte til Patentstyret frå utanlandske søkjarar | 147 | 163 | 209 | 141 | 166 |
| Internasjonale utpeikingar i Noreg via Haag- overeinskomsten frå norske søkjarar | 22 | 31 | 37 | 16 | 23 |
| Internasjonale utpeikingar i Noreg via Haag- overeinskomsten frå utanlandske søkjarar | 799 | 849 | 835 | 886 | 991 |
| Avgjorde designsøknader | 1 127 | 1 277 | 1 285 | 1 139 | 1 257 |
| Registrerte | 1 101 | 1 237 | 1 223 | 1 103 | 1 234 |
| Avslåtte | 0 | 1 | 1 | 0 | 0 |
| Lagde vekk / trekte | 26 | 39 | 61 | 36 | 23 |
| Talet på design | 4 232 | 4 171 | 3 941 | 4 300 | 4 595 |
| Talet på fornya designregistreringar | 1 045 | 1 353 | 1 378 | 1 425 | 1 402 |
| Talet på registrerte design i kraft | 10 717 | 11 544 | 11 728 | 12 130 | 12 575 |

Tabell 8: Talet på ferdigbehandla designsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--------|------|------|------|------|------|
| Design | 476 | 639 | 730 | 603 | 665 |

I 2023 avgjorde Patentstyret gjennomsnittleg 665 søknader per årsverk. Søknadene har då blitt registrerte, nekta registrerte, lagde vekk av Patentstyret eller er trekte av søkjaren. Tala viser at saksbehandlinga var ti prosent meir effektiv i 2023 enn året før. Patentstyret har inga samanlikning av behandlingstid og effektivitet med dei nordiske og baltiske landa på designområdet. I alle landa er det små tal og for lite bruk av ressursar til at det er rekningsssvarande å gjere ein tilsvarande analyse som på varemerke- og patentområdet.

Patent – utviklinga på området

Talet på patentsøknader som blei leverte til Patentstyret i 2023, var 1 398, så godt som likt som i 2022. Oppgangen i søknader frå utanlandske søkjarar er på om lag 6 prosent, medan talet på søknader frå norske søkjarar gjekk ned med om lag fem prosent. Prosentdelen frå norske søkjarar er om lag som året før: 59 prosent mot 61 prosent i 2022.

Ein del av dei patenta som Det europeiske patentverket (EPO) gjev årleg, pleier søkjarane å gjere gjeldande også i Noreg. 1. juni 2023 blei ordninga med einskapspatent sett i gang i Europa, og hausten 2023 auka talet på EP-saker mottatt for validering. Det blei ein auke på om lag på 14 prosent frå 2022 til 2023.

Søknadsbehandlingen kan bli avslutta på ulike måtar. Patentstyret godkjenner om lag like mange søknader i 2023 som i 2022. Søknader kan også bli lagde vekk om søkeren ikkje held fristar eller vel å trekkje søknaden. Dei fleste søknadene som blir lagde vekk, gjeld oppfinningar som ikkje er nye eller ikkje skil seg vesentleg frå kjend teknikk, og som derfor ikkje ville ført til patent. Basert på vurderingane frå Patentstyret vel nokre søkerar å avslutte behandlingen av søknaden. I 2023 auka talet patentsøknader som blei lagde vekk, og nærma seg eit meir vanleg nivå.

Tabell 9: Utviklingen på patentområdet

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|--------|--------|--------|--------|--------|
| Patentsøknader totalt | 1 531 | 1 444 | 1 580 | 1 410 | 1 398 |
| Nasjonale søknader frå norske søkerar | 883 | 834 | 899 | 806 | 782 |
| Nasjonale søknader frå utanlandske søkerar | 89 | 101 | 123 | 88 | 101 |
| Internasjonale søknader som er førte vidare i Noreg, frå norske søkerar | 71 | 46 | 49 | 59 | 37 |
| Internasjonale søknader som er førte vidare i Noreg, frå utanlandske søkerar | 488 | 463 | 509 | 457 | 478 |
| Prosentdel patentsøknader frå norske søkerar | 62% | 61% | 60% | 61% | 59% |
| Avgjorde patentsøknader | 2 231 | 1 848 | 1 655 | 1 373 | 1 464 |
| Godkjende | 1 211 | 907 | 650 | 761 | 758 |
| Avslåtte | 10 | 8 | 4 | 4 | 4 |
| Lagde vekk / trekte | 1 010 | 933 | 1 001 | 608 | 702 |
| Europeiske patent som er mottekne for validering i Noreg | 8 163 | 7 759 | 6 930 | 5 201 | 5 944 |
| Talet på patent i kraft (norske patent og europeiske patent som er validerte i Noreg) | 42 137 | 46 398 | 48 402 | 51 086 | 53 323 |

Behandlingstid for patentsøknader

For søkerar som leverer ein førstesøknad (dvs. at han ikkje er levert inn i eit anna land), er det viktig å få ei rask vurdering av om oppfinningen er patenterbar, slik at ein får ein indikasjon på om ein bør levere tilsvarande søknader i andre land innanfor dei tidsfristane som gjeld. Patentstyret gjev normalt første vurdering i løpet av 7 månader, men ein del søkerar treng raskare avklaring. Av den grunn blei det mogleg å få akselerert behandling i løpet av fire månader. I 2023 ønskte 22 prosent av søkerane dette (14 prosent i 2022).

Dei resterande søknadene er internasjonale patentsøknader (PCT) som blir førte vidare i Noreg, og søknader som tidlegare har vore leverte i andre land. Desse er allereie granska, og søkeren har derfor ikkje same behov for ei rask behandling i Patentstyret. Tida fram til endeleg avgjerd blir redusert år for år også for desse søknadene.

Talet på ferdigbehandla søknader per årsverk brukt på saksbehandling

Patentstyret avgjorde gjennomsnittleg 35 patentsøknader per årsverk saksbehandling i 2023. Dette talet omfattar kunngjorde patent, avslag, vekklagde, endeleg vekklagde og trekte søknader. Talet er omtrent på nivå med dei andre nordiske landa.

Patentvern i Noreg kan ein få på to måtar:

- Gjennom patentsøknad til Patentstyret, anten direkte (nasjonale søknader) eller via PCT-søknadsordninga (internasjonale søknader). Fleirtalet av norske søkjarar leverer patentsøknadene sine direkte til Patentstyret, medan utanlandske søkjarar oftast brukar PCT.
- Gjennom patentsøknad til Det europeiske patentverket (EPO). Det europeiske patentet kan seinare bli gjort gyldig i Noreg (validert). Det er hovudsakleg utanlandske søkjarar som nyttar denne ordninga.

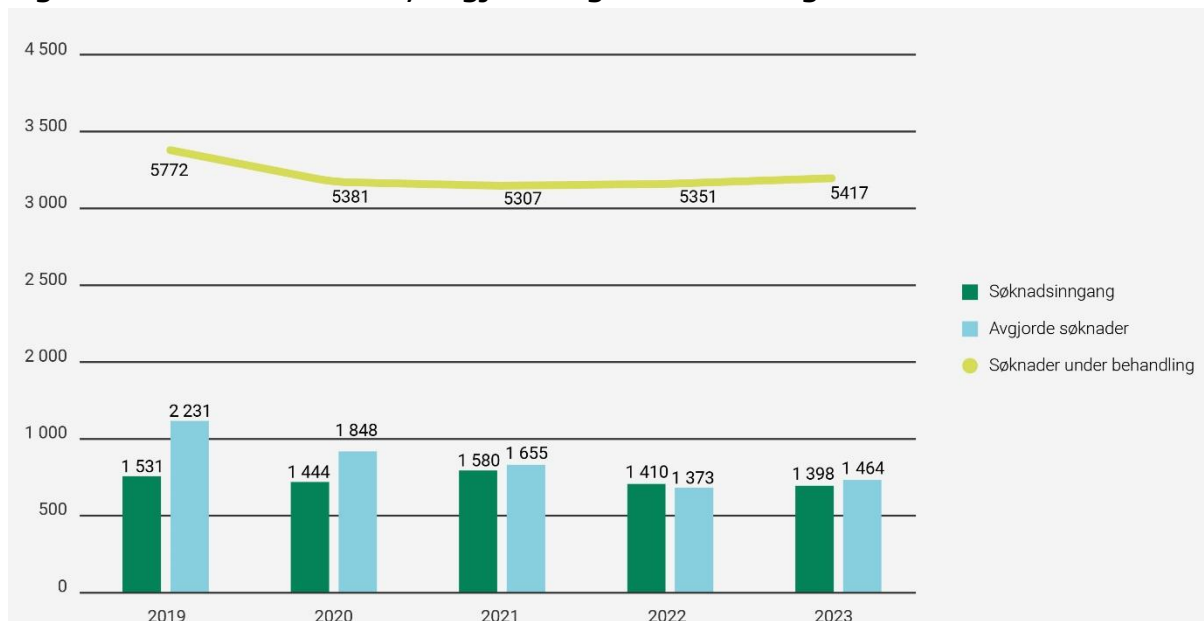
Dei samla patentrettane i Noreg utgjer ein kombinasjon av desse. Eit patent blir halde ved lag så lenge det blir betalt årleg avgift, men maksimalt 20 år frå søknaden blei levert inn.

Gjennomsnittleg levetid for norske patent er om lag 15 år.

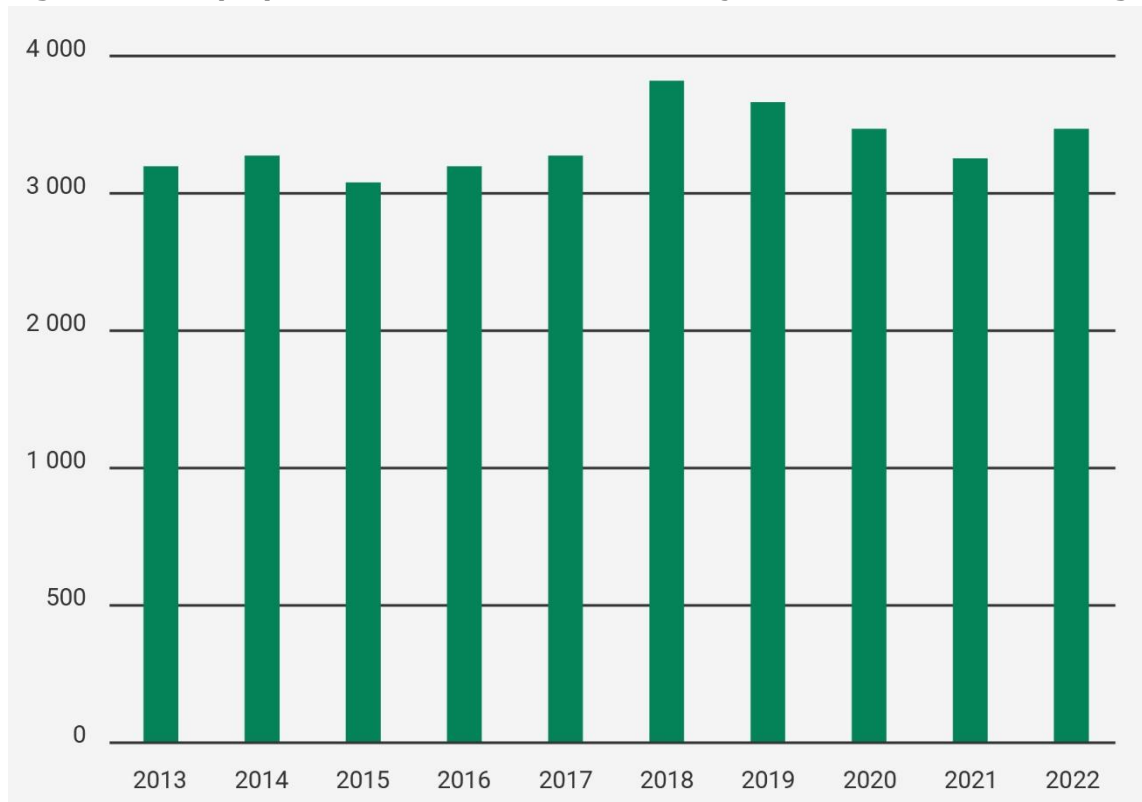
Tabell 10: Talet på ferdigbehandla patentsøknader per årsverk brukt på saksbehandling

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--------|------|------|------|------|------|
| Patent | 53 | 51 | 42 | 32 | 35 |

Figur 6: Patent – søknader, avgjorde og til behandling



Figur 7: Talet på patentsøknader frå norske søkjarar til land utanom Noreg



Talet på patentsøknader frå norske søkjarar ut i verda ligg på om lag 3500. Etter ein nedgang dei siste åra var det ein auke i 2022. Dei viktigaste marknadene er USA, EU, Storbritannia, Kina, Canada, Australia og Japan. Tala for 2023 blir publiserte av WIPO i oktober/november 2024.

Anue sikrar rettane for å skaffe seg konkurransefortrinn

Anue har utvikla eit hjelpemiddel for å ta vare på donormjølkk. Dei satsar globalt og sørgjer for å sikre rettar i dei marknadene dei går inn i.

Anue er ei helseteknologibedrift frå Bodø som blei etablert av barnesjukepleiar Jeanette Grønnslett i 2018. Selskapet har utvikla, patentert og lansert eit lukka system for oppsamling, lagring, testing og distribusjon av donormjølkk. Dette er ein teknologi som kan nyttast innanfor fleire ulike bransjar, og som har eit globalt marknadspotensial. Dei tilbyr i dag Anue Concept Kit til sjukehuskundane sine.

Rettar gjev konkurransefordelar

– Det har vore viktig for oss å verne teknologien vår for å sikre oss konkurransefortrinn i marknaden, og for å sikre dei immaterielle rettane til selskapet, seier administrerande direktør i selskapet, Jeanett Grønnslett.

–Teknologien er overført til andre bransjar, og patenta våre kan gje inntekter gjennom lisensavtalar med interessentar. Dei har i dag patent i UK, og får det truleg i EU i løpet av hausten. Vidare har dei søkt Canada, USA, Sør-Afrika, Brasil, Japan, Dei sameinte arabiske emirata, Kina, India, Australia og Israel.

Dei har seks designvern i Noreg og EU. Namn og logo er verna som varemerke i fleire kategoriar i Noreg, og er søkt registrert i EU, Israel og USA.

– Rettar som patent og varemerke er viktig for Anue. Det gjev oss ein sterk posisjon i marknaden og høve til å styrkje og byggje merkevara vår.

Anue har ein medviten IP-strategi. Dei har valt å gå ganske breitt ut med sjølve patentet, og vel seg ut nye marknader for varemerke etter kvart som dei skal inn i nye land. Dei har så langt ikkje opplevd kopiering eller at nokon har krenkt rettane deira.

Ekstern hjelp er viktig

Anue har nytta ekstern fagkompetanse til søknadsprosessen, og Grønnslett seier dei har fått veldig god hjelp frå Dehns og Bryn Aarflot. Ho er også godt nøgd med mykje god rådgjeving frå Innovasjon Noreg og Patentstyret, heilt frå idefasen.

Råd til andre verksemder

– Sjekk ut kva som finst av eksisterande løysingar før du begynner på ein eventuell patentprosess. Dette kan Patentstyret hjelpe med, seier Grønnslett. – Ha gode konfidensialitetsavtalar når du samarbeider med andre, og ikkje del sensitiv informasjon offentleg før ein patentsøknad er levert inn!

Kvalitet i søknadsbehandlingen

Patentstyret har eit system for kvalitetsstyring som bidreg til å sikre rett kvalitet i søknadsbehandlingen. Rett kvalitet vil seie at resultatet vi leverer til kundane våre, er korrekt og levert til avtalt tid, slik at vi er føreseielege overfor kundane. Patentstyret er sertifisert etter den internasjonalt anerkjende standarden ISO 9001:2015.

Kvalitetskontroll av avgjerder for å kontrollere om dei er i tråd med regelverk og praksis

Som ein del av kvalitetsstyringa gjennomfører vi jamlege kvalitetsmålingar på patent-, varemerke- og designområdet for å verifisere samsvar mellom krav og praksis. Målingane gjev oss grunnlag for å vurdere måloppnåinga for eksterne og interne krav til korrekt avgjerd, og grunnlag for å identifisere moglege forbetringar. I ei kvalitetsmåling vel vi tema som er avgjerande for korrekt saksbehandling, og kontrollerer eit utval saker ved hjelp av stikkprøver for å sjå om vi oppfyller kvalitetskrava i desse sakene.

Dei overordna kvalitetsmåla til Patentstyret er å oppfylle krav til rett kvalitet i 96 prosent av sakene. Det blei gjennomført kontroll av datakvalitet på varemerke. Kontrollen går ut på å søkje etter inkonsistente data i saksbehandlingssystemet, til dømes søknader som er under behandling, men står utan saksbehandlar, søknader som ikkje har aktive oppgåver, osv. Patentstyret fann ingen systematiske feil som trong vidare oppfølging. Det blei ikkje gjort ein kvalitetskontroll av faglege vurderingar på varemerke, slik Patentstyret normalt gjer i løpet av eit år. Dette kjem av at avdelinga har brukt tid på å justere kvalitetsnorma si, og at rutinen for kvalitetsmålingar er endra. Kvalitetskontrollar på varemerke vil bli gjennomført i samsvar med den nye rutinen i 2024.

På designområdet blei seks søknader kontrollerte. Alle var tilfredsstillande behandla. Det blei ikkje gjennomført stikkprøvekontroll på behandling av patentsøknader til Noreg i 2023 grunna ressursmangel.

Dersom vi oppdagar avvik frå interne retningslinjer og krav, eller manglar som ikkje nødvendigvis er klare avvik, følgjer vi dei opp for å sikre kontinuerleg forbetring av prosessane våre.

Interne revisjonar

I løpet av 2023 blei det gjennomført tre interne revisjonar for å forbetre og effektivisere interne prosessar og kvaliteten på tenestene til Patentstyret. Desse områda blei vurderte: innføring av endringar i varemerkelova, rekrutteringsprosessen og organisering og ansvar. Dei tre revisjonane resulterte i totalt tre avvik, 27 observasjonar og 12 forbetningsforslag. Funna blir følgde opp med tiltak.

Patentstyret innførte ny risikometodikk for verksemda i februar 2023. Same år blei det gjennomført to overordna risikogjennomgangar på verksemdsnivå. Kartlegginga resulterte i to raude risikoar som blir følgde opp med spesielle tiltak for å redusere sårbarheita.

Vurdering av avgjerder frå Patentstyret opp mot resultatet av klagebehandlinga i KFIR

Klager på avgjerdene til Patentstyret i patent-, varemerke- og designsøknader blir behandla av Klagenemnda for industrielle rettar (KFIR). Talet på klager er normalt om lag 100–150 per år og har halde seg på dette nivået gjennom mange år.

I 2023 kom det inn 113 nye klagesaker. Talet er lågt samanlikna med dei om lag 20 000 avgjerdene Patentstyret tek kvart år. Det er ulike grunnar til at søkjarane klagar på avgjerdene våre, og talet på klager seier derfor ikkje automatisk noko om kvaliteten på avgjerdene til Patentstyret. Det er likevel nyttig å sjå på vurderingane og resultatet av klagebehandlinga i KFIR.

- Varemerke: I dei 140 varemerkesakene som KFIR avgjorde i 2023, blei avgjerda til Patentstyret halden fast i 85 saker, medan avgjerda heilt eller delvis blei oppheva i 42 av sakene. Dei resterande sakene blei heva eller avviste av KFIR.
- Design: Det har vore éi klage på designområdet i 2023.
- Patent: KFIR tok ni avgjerder i 2023. Dei kom til same resultat i fire av sakene og ulikt resultat i éi sak. I ei av sakene blei patentet ført vidare med endra krav, og i tre saker blei det gjeve hevingsorskurd.

Patentstyret går gjennom resultata av alle klagesaker etter kvart. Sakene der KFIR har kome til eit anna resultat enn Patentstyret, er ofte tvilssaker. Partane i klagesaker kan også kome med ny dokumentasjon til behandlinga i KFIR, og dette har i fleire tilfelle ført til at innhaldet i klaga er eit anna enn då søknaden blei behandla i Patentstyret. Patentstyret meiner tala viser at resultata stort sett samsvarar med avgjerdene til KFIR.

Harmonisering av praksis med EUIPO og EPO

For det norske næringslivet er det viktig at likt regelverk for behandling av søknader om patent, varemerke og design blir praktisert likt i ulike land, slik at behandlinga er føreseieleg for den som søker om registrering i fleire land.

I tillegg til avgjerdene frå KFIR og domstolane følgjer Patentstyret med på europeisk praksis i EPO, EUIPO, EU-retten og EU-domstolen.

Gjennom «Convergence Programme» samarbeider EUIPO og dei nasjonale IPR-styresmaktene for å gjere saksbehandlinga meir einskapleg på varemerke- og designområdet. Patentstyret har i 2023 teke del i to ulike program på varemerkeområdet, som har handla om varemerke som er i strid med «offentleg orden» og «moral», og varemerke som er i strid med «vond tru». Desse harmoniseringsprosjekta blei starta i 2021 og vil bli avslutta i 2024. I 2024 startar det to nye harmoniseringsprosjekt, som mellom anna gjeld harmonisering av praksis rundt klare og presise varedeklarasjonar.

På patentområdet kontrollerer Patentstyret sin del av søknadsbehandlinga i Nordisk Patentinstitutt (NPI). Kontrollen skjer ved at Patentstyret og EPO behandlar dei same PCT-søknadene, og vi samanliknar resultata av saksbehandlinga hos begge

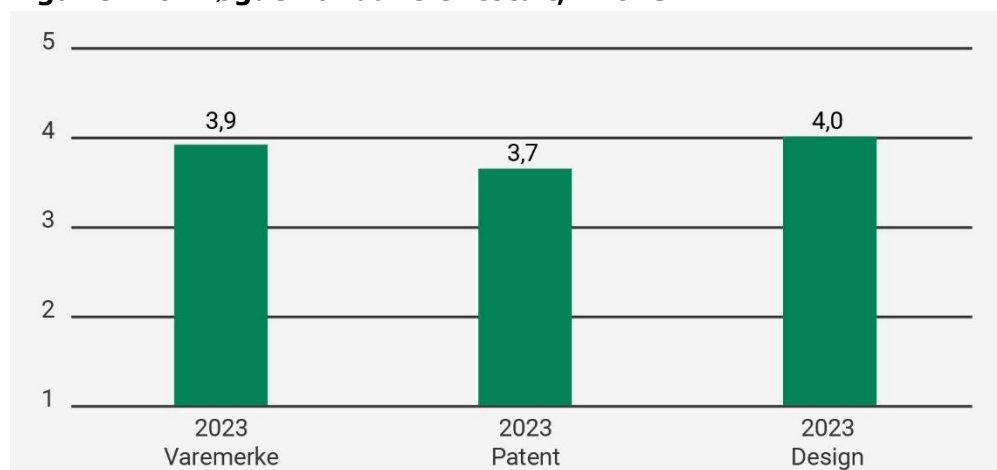
styresmaktene i etterkant. Den åttande av desse harmoniseringsstudiane blei avslutta i 2023. Hovudfunnet er også denne gongen at Patentstyret og EPO hovudsakleg er harmoniserte med kvarandre. Når harmoniseringskontrollen viser noko avvik, blir det lagt vekt på dette i opplæringa av saksbehandlarane. Den niande harmoniseringsstudien er starta i 2023 og blir fullført i 2024.

Kundevurdering av søknadsbehandlinga

Patentstyret har undersøkt i kva grad privatkundar og bedriftskundar som har levert søknad om patent-, varemerke- eller designregistrering i løpet av 2023, er nøgde. Undersøkingane er gjennomførte i mai 2023, september 2023 og januar 2024, og her viser vi samla resultat. Til saman har 262 kundar svart. Det gjev ein svarprosent på 14,5 prosent.

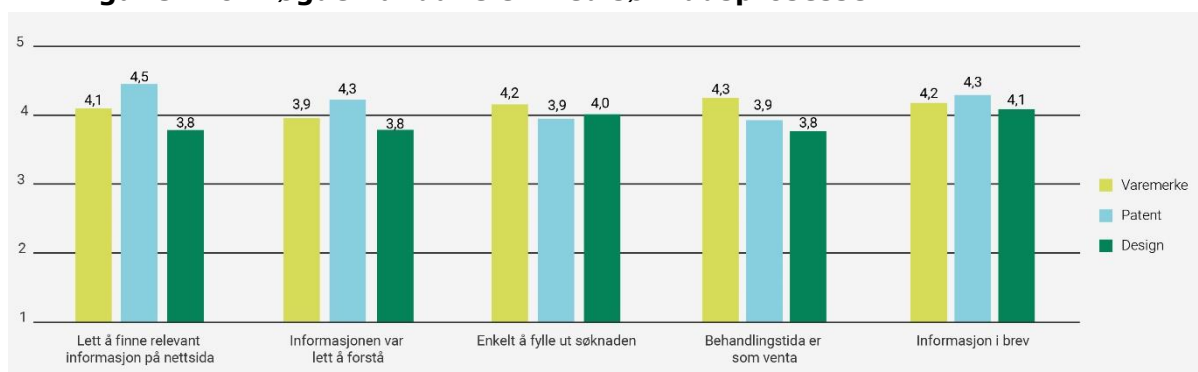
Undersøkinga måler kor nøgde kundane er med søknadsprosessen, og kor nøgde dei er med rettleiinga dei får gjennom kundesenteret til Patentstyret i samband med søknaden. Resultata viser at kundane stort sett er svært nøgde med søknadsbehandlinga, og det er små skilnader mellom dei ulike søkjargruppene.

Figur 8: Kor nøgde kundane er totalt, i 2023



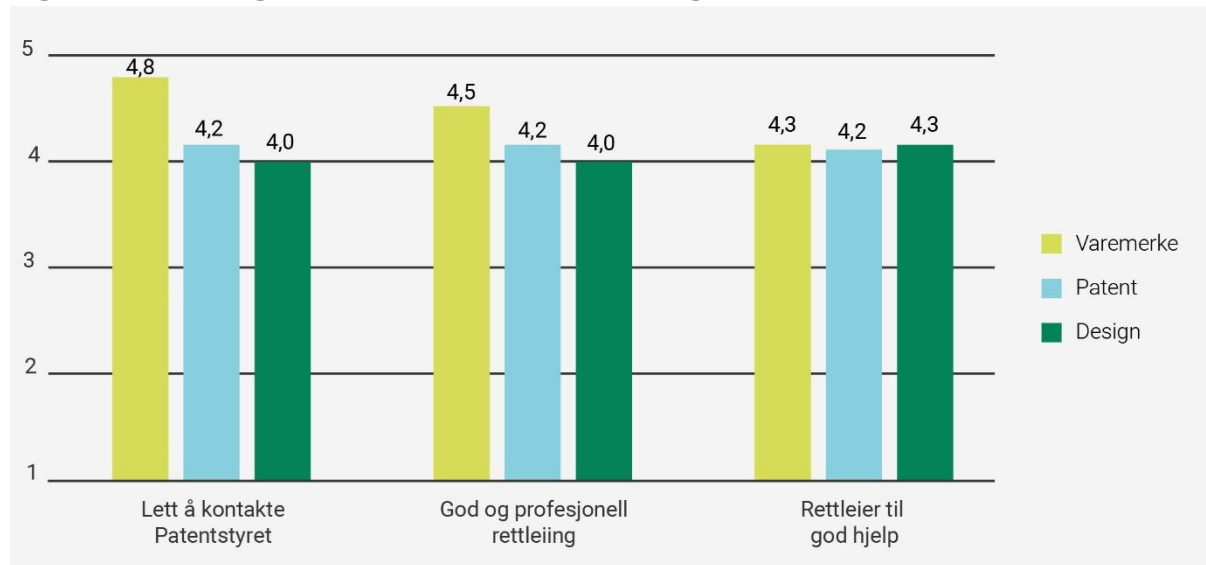
Grafane viser gjennomsnittsvurdering på ein skala frå 1 til 5, der 1 er svært misnøgd og 5 er svært nøgd.

Figur 9: Kor nøgde kundane er med søknadsprosessen



Grafane viser gjennom-snitts-vurdering på ein skala frå 1 til 5, der 1 er svært misnøgd og 5 er svært nøgd.

Figur 10: Kor nøgde kundane er med rettleinga



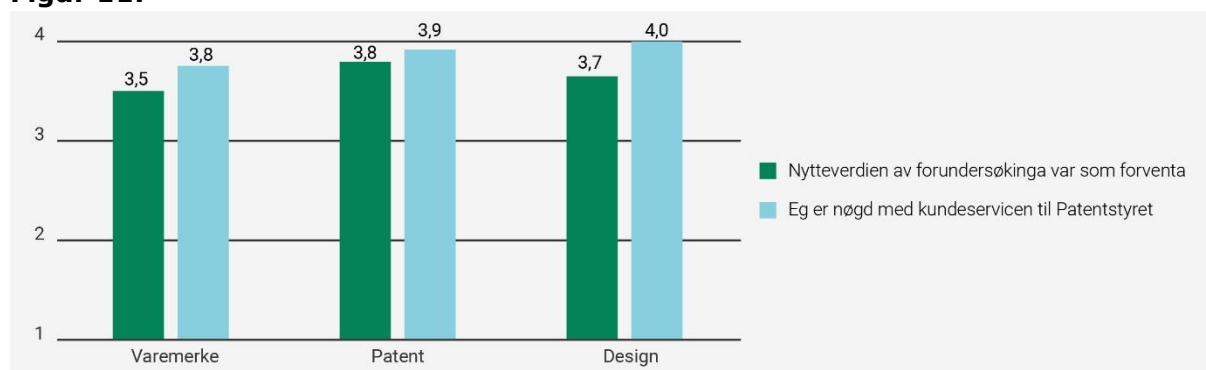
Grafane viser gjennomsnittsvurdering på ein skala frå 1 til 5, der 1 er svært misnøgd og 5 er svært nøgd.

Vurdering av forundersøkingar

Patentstyret gjennomfører også kvart år ei undersøking blant dei som har kjøpt éi eller fleire forundersøkingar innanfor patent, varemerke og design. Av dei 261 som fekk undersøkinga, har Patentstyret fått 59 svar (svarprosent på 23 prosent). Resultata viser at kundane er svært nøgde med forundersøkingane våre. Dette er omtrent på nivå med fjoråret.

Design har opplevd ein auke frå fjoråret, men merk at det generelt blir gjennomført svært få forundersøkingar på designområdet, og at det derfor er eit relativt lite talgrunnlag.

Figur 11:



Grafane viser gjennomsnittsvurdering på ein skala frå 1 til 4, der 1 er svært misnøgd og 4 er svært nøgd.

Tal og prosentdel patentsøknader frå norske søkjarar som blir leverte som førstesøknad til Patentstyret

Norske patentsøkjarar vel oftast å levere den første søknaden om patent (førstesøknaden) i Noreg, og han blir deretter granska av Patentstyret. Dei som ønskjer vern i eksportmarknadene, leverer så eitt år seinare ein internasjonal patentsøknad, og dei fleste søknader går til det globale PCT-systemet. Søknaden blir granska av eit PCT-organ, til dømes NPI. Deretter kan søkjarane føre søknaden vidare i dei landa der dei ønskjer patentvern. Andre vegar ut i verda for søknader frå norske søkjarar finst, og dei er også mykje brukte. Det er ikkje eit krav at søknaden først blir levert i eige land, og det kan av strategiske årsaker vere fornuftig for enkelte søkjarar å levere førstesøknaden i andre land eller til EPO.

Prosentdelen av internasjonale søknader frå norske søkjarar som blir leverte til Patentstyret, kan vere ein indikasjon på kor nøgde søkjarane er med Patentstyret, og dette er ein støttande analyse i MRS.

Tabellen nedanfor viser at over halvparten av dei internasjonale patentsøknadene (PCT) som norske søkjarar leverer, først blei leverte inn til Patentstyret. Resten av dei internasjonale søknadene frå norske søkjarar hadde hovudsakleg prioritet frå USA, Storbritannia og EPO. Dei siste åra har prosentdelen med norsk prioritet variert lite. Samanlikna med Sverige og Danmark brukar norske søkjarar i større grad førstesøknad i heimlandet enn det danske og særleg svenske søkjarar gjer. Dette kan kome av høgare grad av internasjonalisering, men kan også spegle preferansar hos rådgjevarane.

Tabell 11: Prosentdel internasjonale patentsøknader frå norske søkjarar som har prioritet frå norsk søknad

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|--|------|------|------|------|------|
| Talet på internasjonale søknader (PCT) frå norske søkjarar | 768 | 713 | 743 | 747 | 707 |
| Prosentdel av desse som har prioritet frå norsk søknad | 52 | 55 | 51 | 53 | 58 |

Kjelde: worldwide.espacenet.com

Delmål 2: Betre bruk av immaterielle verdier

Tabell 12: Delmål 2, Betre bruk av immaterielle verdier

| STYRINGSDIMENSJON | INDIKATORAR | STØTTANDE ANALYSAR |
|----------------------|--|---|
| Kompetanseoverføring | <ul style="list-style-type: none"> – Omfang av aktivitetar for kompetanseoverføring (kurs, webinar, samarbeid med ulike målgrupper, osv.) – Kor nøgde kundane er med saksbehandlinga er i Patentstyret | <ul style="list-style-type: none"> – Prioriteringsanalysen til Patentstyret |
| IR-modenskap | <ul style="list-style-type: none"> – Statistikk for bruk av tenestene til Patentstyret – Samla tal patent-, varemerke- og designsoknader til utlandet frå norske søkjarar | <ul style="list-style-type: none"> – Analyse av bruken av tenestene til Patentstyret – Utviklinga i bruken av immaterielle rettar i utvalde næringer – Analyse av bidraget til verdiskaping frå IPR-intensive næringer (rapportering til NFD skjer etter publisering av undersøkinga frå EUIPO/EPO2) |

Det er eit mål for Patentstyret at norske bedrifter har nok kunnskap og medvit om korleis dei kan sikre lønsemd gjennom rett bruk av immaterielle rettar og verdier. Gjennom forvaltning og formidling av kunnskap om immaterielle rettar og verdier er Patentstyret ein del av det norske innovasjonssystemet.

Patentstyret har styringsindikatorar som måler kompetanseoverføring til utvalde målgrupper og IPR-modenskap blant norske brukarar. Dette arbeidet må tilpassast etter dei økonomiske rammene Patentstyret har, og føringa frå Nærings- og departementet om å prioritere delmål 1. Om lag 6 prosent av ressursane til Patentstyret blei brukte på dette delmålet i 2023.

Kompetanseoverføring

Omfang av arrangements- og kurstilbod

Kurstilbodet til Patentstyret rettar seg både mot personar med lite eller ingen kunnskap om fagfeltet og mot profesjonelle aktørar. Kurser skal auke kunnskapen om immaterielle rettar og verdier i det norske næringslivet og bidra til kompetanseutvikling for dei profesjonelle aktørane.

Pandemiåra lærte oss at vi når mange på nettet. Praksisen med å strøyme dei aller fleste arrangementa som gratis webinar blei derfor ført vidare. Ved å tilby fleire kortare, digitale kurs treffer Patentstyret større delar av landet enn før.

Verdas immaterialrettsdag (World IP Day) blei for første gong gjennomført fullt ut digitalt, medan IP-dagen, ein fagdag vi arrangerte saman med FONIP og NIP, blei gjennomført fysisk. Arrangementet er skildra i nærare detalj i kapitlet «Samarbeid med rådgjevarar på IPR-feltet» nedanfor.

Patentstyret gjennomførte totalt 23 arrangement i 2023, med om lag 2 600 påmelde frå næringslivet og profesjonelle IP-aktørar som ønskte å lære meir om immaterielle verdiar og rettar. Alle påmelde til webinarane våre får høve til å sjå opptak av kurset i etterkant. Kurset er dermed tilgjengelege for fleire, og den enkelte kan sjå opptaket eller delar av det når det passar.

Totalt 40 opptak blei publiserte på nettsidene til Patentstyret, og i løpet av året blei dei sett av over 700 personar med ulikt kunnskapsnivå. Det er eit lågare tal enn året før, men ikkje uventa sidan nokre av opptaka er frå pandemiåra. Det viser likevel at interessa for å sjå opptak framleis held seg høg. Med nye nettsider og fleire korte videoar om det grunnleggjande innanfor IPR ønskjer Patentstyret å treffe endå breiare i 2024.

Kurssidene har opplevd ein markant auke i trafikk, med meir enn ei dobling av økter og ein vesentleg auke i talet på brukarar som held fram til påmeldingssidene. E-postmarknadsføring har vist seg å vere særleg effektivt for å tiltrekke seg kurspåmeldingar. Interessa for opptak av webinar stadfestar også at det digitale tilbodet vårt møter behova og interessene til brukarane.

Patentstyret måler alltid effekten av arrangementa gjennom korte spørjeundersøkingar i etterkant, og 95 prosent av deltakarane meinte dei var nyttige. I overkant av 86 prosent svarte også at dei kan gjere bruk av kunnskapen i den daglege jobben sin. Målet er 85 prosent. Snittvurderinga per kurs låg på 3,8 (på ein skala frå 1 til 4, der 4 er høgast) – ein vesentleg auke frå 3,53 frå året før. Dette viser at deltakarane jamt over er nøgde, noko som tyder på at Patentstyret leverer kurs, webinar og arrangement på eit jamt høgt nivå.

Nokre av temaa på arrangementa våre i 2023

- Patent Protection for Software-Related Inventions
- Endringar i varemerkelova
- Lisensiering av immaterielle rettar
- A fresh look at procedural aspects of appeal proceedings
- IP-vern av programvare
- Artificial Intelligence – the tipping point of a new industrial revolution – i samarbeid med Oslo Innovation Week 2023
- Varemerke i den digitale sfæren
- Starte-og-drive-dagen

Føredrag og andre arrangement

Patentstyret heldt 64 eksterne føredrag for 2250 deltakarar i 2023. 64 prosent av føredraga blei haldne for og i samarbeid med verkemiddelapparatet, inkubatorar, næringshagar, katapultar, næringslivsorganisasjonar og andre aktørar. Dei resterande føredraga var for studentar ved norske universitet og høgskular (UoH).

Patentstyret heldt 23 føredrag for 360 studentar innan ingeniørfag, innovasjon og entreprenørskap, bioteknologi, design, marknadsføring, innovasjon og leiing. UoH-miljøa etterspurde hovudsakleg førelesingar om patent, varemerke og design. I tillegg ønskte

dei førelesingar om opphavsrett, arbeidstakaroppfinningar, konfidensialitetsavtalar og hemmelegald, og søk etter patentinformasjon.

Patentstyret bidrog også til å auke kunnskapen om immaterielle rettar hos deltakarar vi treffe på ulike arrangement. I 2023 stod Patentstyret på stand på ti arrangement og deltok på 34 andre arrangement for å informere om immaterielle rettar og byggje gode relasjonar til strategiske samarbeidspartnarar.

Samarbeid med verkemiddelaktørane

Patentstyret har i 2023 samarbeidd med Innovasjon Noreg, Forskingsrådet, Siva, Design og arkitektur Norge (DOGA), Brønnøysundregistera, Altinn og Norid. Målet med samarbeidet er først og fremst å utvikle felles aktivitetar og tenester, slik at fleire bedrifter aukar kunnskapen og medvitet om korleis vern av immaterielle verdiar kan bidra til verdiskaping og auke konkurransekraft.

2023 markerte starten for ein ny programperiode i inkubator- og næringshageprogramma i Siva. Med bakgrunn i dette, og at Patentstyret og Siva fornya samarbeidsavtalen hausten 2022, blei det gjennomført ei ny nullpunktsmåling for å kartleggje kunnskapen og medvitet om IP hos nettverket. Samtidig ønskte Patentstyret å identifisere relevante emne for kurs og få tilbakemeldingar og lære om moglege forbetra tiltak som kan setjast i verk. Samarbeidet med både Siva, inkubatorar, næringshagar og katapultsenter vil bli styrkt som følgje av dette.

I samarbeid med andre aktørar frå verkemiddelapparatet har Brønnøysundregistera, Patentstyret og Norid stått saman om å arrangere «Starte og drive bedrift» rundt i Noreg sidan 2013. Patentstyret arrangerte i alt fem slike arrangement rundt om i Noreg, og dei er populære og godt besøkte.

Inkubatorar

Ein inkubator er eit innovasjonsselskap som skal bidra til utvikling og etablering av nye vekstbedrifter og skape vekst i det etablerte næringslivet. Inkubatoren tilbyr eit fagleg og sosialt miljø der gründerar, bedrifter, akademia, FoU-miljø, investorar og andre blir kopla saman. Meir info:

<https://siva.no/virkemidler/inkubasjonsprogrammet/>

Norsk katapult

Norsk katapult er ei ordning med nasjonale senter som tilbyr fasilitetar, utstyr og kompetanse. Katapultsenter gjer det enklare for innovative bedrifter å utvikle prototypar, teste, visualisere og simulere. Dette gjer vegen frå konseptstadiet til marknadsintroduksjon enklare for norsk industri. Meir info:

<https://siva.no/virkemidler/norsk-katapult/>

Næringshagar

Ein næringshage er ein operatør for næringshageprogrammet til Siva. Næringshagen er eit bedriftsfelleskap som arbeider for utvikling av næringslivet i sin region. Næringshagemiljøet omfattar ei rekkje bedrifter som er samlokaliserte i næringshagen eller knytte til han gjennom tett oppfølging og samarbeid. Næringshagen gjev bedrifter i distrikta eit innovativt, fagleg og sosialt miljø.

Meir info: <https://siva.no/virkemidler/naeringshageprogrammet/>

Samarbeid med rådgjevarar på IPR-feltet

Patentfullmektigar og advokatar er storbrukarar av tenestene våre og bidreg til å styrkje IPR-kompetansen i næringslivet i Noreg. For å levere gode tenester til næringslivet er det viktig at Patentstyret har eit godt samarbeid med aktørane. I 2023 arrangerte

Patentstyret for fjerde gong ein fagdag (IP-dagen) saman med Foreningen for norske IP-rådgivere (FONIP) og Norsk forening for Industriens Patentingeniører (NIP). Tittelen var «IP skills at the tipping point». Føremålet med dagen er mellom anna å identifisere kva behov næringslivet har, og kva felles utfordringar aktørane på IPR-feltet står overfor. For å få innspel til vidareutvikling og brukartilpassing av tenestene våre gjennomførte vi jamlege samarbeidsmøte med FONIP, IPR-rådgjevarar og advokatar.

Samarbeid med universitet

Eit av tiltaka i oppfølginga av strategien til Patentstyret er å formalisere samarbeid om IPR-utdanning ved norske UoH-miljø. Vi har per 2023 samarbeidsavtalar med Universitetet i Agder (UiA), NTNUs entreprenørskole og NMBU. Patentstyret tilbyr førelesingar i ulike studieretningar og rettleiing av undervisningspersonell, studentar, forskarar og ph.d.- kandidatar.

Utover samarbeidsavtalane har Patentstyret hatt aktivitetar med OsloMet, Høgskolen Kristiania, Fagskolen Kristiania, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Oslo og Nord universitet. I 2023 bidrog Patentstyret med 23 føredrag i universitets- og høgskulesektoren.

Forespurnader om IP-statistikk

I 2023 har vi mottatt vesentlig fleire førespurnader frå forskningsmiljø, analysebyråer og andre mijøer knytta til IP statistikk og rettighetsutvikling i Norge og internasjonalt. Dei fleste henvendelsane har vore knytta til patentområdet. Patentstyret har i 2023 også levert innspel og IP statistikk til Nasjonalt Eksportråd, og vidareutvikling av tenester knytta til IP statistikk vil fortsette i 2024.

Nettsider

Patentstyret.no er den viktigaste kommunikasjonskanalen vår og skal først og fremst sørge for kompetanseoverføring til nye kundar utan særleg kunnskap om immaterielle rettar. Patentstyret ønskjer å auke kunnskapen om immaterielle rettar generelt, vise korleis søknadsprosessane er bygde opp, og informere om kurs, arrangement og nyttige IPR-verktøy. Nettstaden er også eit viktig verktøy for dei som har meir erfaring med fagområda våre. Målet er å bidra til fleire gode rettar for det norske næringslivet. I 2023 hadde Patentstyret.no 250 500 økter. Dei mest populære sidene er tema om varemerke. Over halvparten av trafikken kom frå søkjemotorar, og Google er størst. 76 prosent går inn på sidene via datamaskin, medan rundt 23 prosent brukar mobil. I 2023 har Patentstyret arbeidd med å utvikle nye nettsider. Dette er eit ledd i eit større prosjekt – Webløftet. Hovudmålet med dette prosjektet er å 1) få på plass ei fleksibel og framtidsretta publiseringsløysing (CMS) og 2) forbetre innhaldsstrukturen, flyten og kundereisa på digitale flater . Dei nye nettsidene blei lanserte på ny teknisk plattform i januar 2024. Dette har vore eit stort løft som gjev eit godt grunnlag for vidare arbeid med å oppnå ei heilskapleg digital kundereise. Sjå også Utvikling av Patentstyret gjennom digitalisering.)

I samband med nettsideprosjektet starta Patentstyret ei brukarundersøking på den dåverande nettsida hausten 2023. Denne undersøkinga gav oss oversikt over kven som brukar nettsidene, kva for oppgåver dei ønskjer å utføre, og om dei får gjort det dei skulle, eller finn den ønskje informasjonen på sidene. Dette har gjeve oss eit godt

grunnlag for å måle kvaliteten på sidene og å prioritere kva som blir viktig å arbeide vidare med på nye nettsider.

Nyheitsbrev

Patentstyret sender ut månadlege nyheitsbrev for mellom anna å promotere nyheiter og artiklar frå nettsidene. Om lag 2 450 abonnerer på nyheitsbrevet, og ein tredjedel opnar utsendingane. Sidan 2022 har Patentstyret hatt eit eige nyheitsbrev retta mot dei som har ein del kunnskap om IPR (IP-innsikt). Dette gjer det mogleg å gje informasjon tilpassa deira kunnskapsnivå.

Nyheitsbrev har bidrege til auka trafikk og engasjement på nettsidene, noko som tyder på at innhaldet er interessant og relevant for abonnentane.

Sosiale medium

Patentstyret brukar sosiale medium (LinkedIn, Facebook, Instagram og YouTube) for å nå ut til ulike målgrupper med tilpassa språk og budskap – til dømes gründerar, fagfolk i ulike innovasjonsmiljø, IPR-rådgjevarar og mediebransjen. Totalt hadde Patentstyret om lag 15 000 følgjarar i desse kanalane ved utgangen av 2023.

Sosiale medium bidrog med 4 256 besøk til Patentstyret.no og søkjetenesta vår, noko som var vesentleg lågare enn tidlegare år. Hovudårsaka til nedgangen er redusert tidsbruk på sosiale medium ettersom fokuset i 2023 har vore Webløftet og andre krevjande prosjekt. Dei som fann vegen til oss frå sosiale plattformer, viste eit høgt nivå av engasjement, og det indikerer at innhaldet vi deler, treffer målgruppa godt. Patentstyret fekk 420 nye kurskunder via sosiale medium. Desse plattformene bidrog til 5,7 prosent av alle besøk til sidene om kursinnhald og stod for éin prosent av kurspåmeldingane.

Tradisjonelle medium

I 2023 oppnådde Patentstyret god dekning i tradisjonelle medium, med 346 artiklar. Omtale i redaktørstyrte nyheitsmedium er viktig i arbeidet med å synleggjere Patentstyret. Den nye bedriftsundersøkinga frå hausten 2023 viser at det er eit stort behov for å nå ut med IPR-budskapar til eit breitt publikum.

I det første kvartalet av året dominerte tala på kvinnelege patentsøkjarar, med eit stort oppslag i Aftenposten i front. Budskapar som dette er viktige verkemiddel for å oppnå auka kjennskap til IP generelt, men også for å bidra til samfunnsdebatten. Patentområdet fekk også merksemd etter at ein mekanikar fekk medhald i Oslo tingrett om at ei oppfinning han gjorde på fritida, ikkje høyrer til eit stort internasjonalt oljeselskap.

Elles har Patentstyret igjen fått oppleve at varemerkekonfliktar vekker interesse, og det er dette brorparten av medieoppslaga dette året har handla om. I juni blei det kjent at fotballstjerna Erling Braut Haaland ønskte å registrere namnet sitt som eit varemerke, men at ein annan nordmann hadde kome han i forkjøpet. Her var også internasjonale

medium på banen, og eksperten frå Patentstyret blei sitert i britiske The Sun. Saka heldt fram med å vekke oppsikt då det i august blei kjent at rettshavaren gav fotballstjerna samtykke til å søkje om rettane til sitt eige namn.

Vi publiserte tre kronikkar og fire pressemeldingar i løpet av året. Patentstyret har framleis gjennomslagskraft i riksmidde som VG, NRK, Aftenposten og Dagbladet. Dette er mediehus som har over éin million unike brukarar dagleg, og budskapane våre når derfor breitt ut. Patentstyret har også gode oppslagstal i aviser som er retta mot næringslivet, og i fagblad. Der når vi ei anna målgruppe, og det er større spelarom for å prate om nisjestoff som er knytt til bransjen.

Styresmaktsnettverk mot inngrep i immaterialrettar og nettsida Velgekte.no

Inngrep i immaterialrettar, som varemerkeforfalsking og piratkopiering, er eit aukande problem som påverkar mange samfunnsområde. Styresmaktsnettverk mot inngrep i immaterialrettar blei etablert i 2015 for å sikre koordinering på tvers av fagområda til ulike styresmakter for mellom anna å auke medvit og kunnskap om temaet og å ta felles initiativ til førebyggjande og opplysende arbeid med mål om å kjempe mot problemet. I 2023 blei Mattilsynet med i styresmaktsnettverket, og nettverket omfattar totalt elleve ulike organ. Patentstyret har sekretariatsfunksjonen for nettverket og samarbeider med dei andre organa om å gjennomføre tiltak for å skape meir medvit kring piratkopiering og varemerkeforfalsking, og for å støtte kvarandre og dele informasjon på området. Det har blitt halde to heildagssamlingar i nettverket i 2023. I tillegg til deling av informasjon og oppdateringar har det stått aktuelle tema på agendaen, som bidrag til ein stor internasjonal konferanse om kampen mot varemerkeforfalskingar og piratkopiering, og eit blikk på det største beslaget av falske varer i noregshistoria i Oslo hamn. Mange frå nettverket deltok på The 16th International Law Enforcement IP Crime Conference, der Noreg var vertskap og Kripos norsk arrangør saman med Interpol. På konferansen stod Patentstyret og Tolletaten saman på stand for Velgekte.no.

Patentstyret har i 2023 følgd den internasjonale utviklinga på området, mellom anna gjennom deltaking i The European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights (EU-observatoriet).

Nettstaden Velgekte.no gjev informasjon om varemerkeforfalsking og piratkopiering frå offentlege styresmakter. Patentstyret har halde Velgekte.no oppdatert i 2023 og nytta nettstaden aktivt som landingsside i periodane med medvitskampanjar. Patentstyret har i år gjennomført tre kampanjar for å gjere forbrukarane medvitne, to av dei i samarbeid med Tolletaten.

Den første kampanjen dette året var ei markering av World Anti-Counterfeiting Day 2023, i samband med lanseringa av EUIPO-studien IP Perception Study 2023. Kampanjen gav oss god spreiding i sosiale medium og pressemerksemd i form av både radio- og nettsak i NRK. Dagen blei markert 8. juni og var derfor eit fint oppspel til neste kampanje, som gjekk gjennom sommarmånadene. Denne kampanjen blei gjennomført i samarbeid med Tolletaten og gjekk i sosiale medium. Som tidlegare bygde han på tre korte animasjonar med søkjelys på ulike problematiske sider ved kjøp av piratkopiar.

Målgruppa var unge forbrukarar og netthandlarar. Kampanjen gav omgåande og kraftig effekt på Velgekte.no og bidrog til nær 200 prosent auke i trafikk til nettsida.

Julekampanjen var i same stil, men med nytt design på animasjonane. I kombinasjon med eit auka annonsebudsjettt gav dei nye videoane svært gode tal på både sosiale medium og nettsidene. Velgekte.no gjorde eit hopp frå omtrent 900 besøkjande i oktober og november til 5 500 i desember. Totalt nådde sommar- og julekampanjen 1,1 millionar unike brukarar i sosiale medium.

Kundesenteret

Kundesenteret til Patentstyret tok i 2023 imot rett i overkant av 9 000 telefonar. Dette er ein nedgang på 1000 telefonar samanlikna med året før. Samtidig har Patentstyret hatt ein auke på nærare 5 prosent i talet på e-postar. Fordelinga er tilsvarande som tidlegare år, med hovudvekt på førespurnader om varemerke, etterfølgd av patent og design. Kundane fekk mellom anna svar på spørsmål om søknadsprosessar, regelverk, internasjonale søknadsordningar og kva for aktørar som kan støtte dei i innovasjonsprosessen.

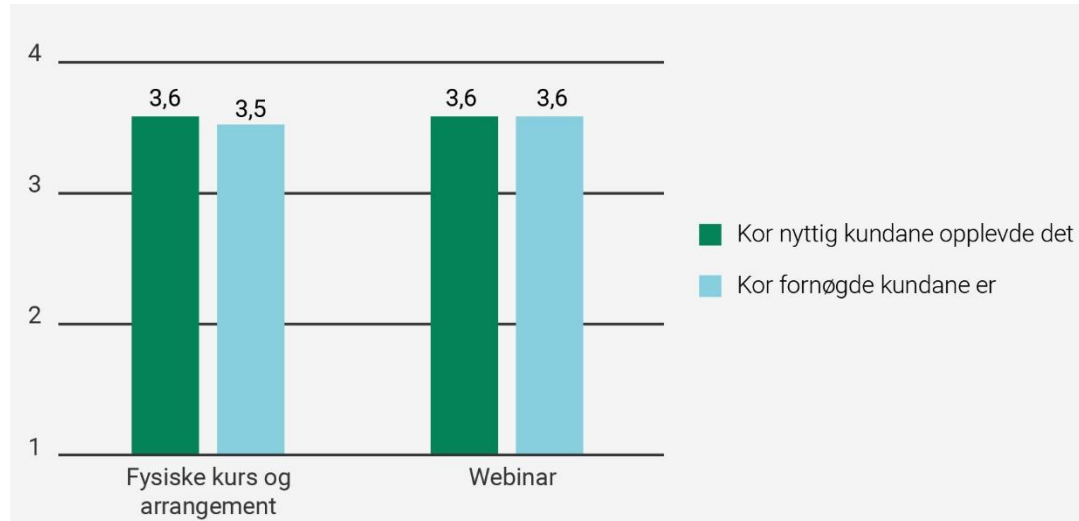
Patentstyret er stolte av å bli kåra til den beste kundeservicen «best i test», offentlig klasse i Noreg. Denne prisen, som blir delt ut av analyse- og innsiktsbyrået SeeYou, fortel oss at kundesenteret vårt tek godt vare på kundane, og at kundane opplever å få svar på dei mange spørsmåla sine.

Patentstyret har eit fagleg sterkt lag som jobbar på kundesenteret, og medarbeidarane rettleier kvarandre for å oppnå stadig betre kundeservice. Det å ta hand om kundane våre står svært høgt på prioriteringslista, og vi jobbar strukturert og målretta for å kontinuerleg forbetre all kommunikasjon og rettleiing til kundane.

Opplevd kompetanseoverføring

Vi evaluerer alle kurs, føredrag og arrangement i etterkant for å sjå om deltakarane er nøgde. Målet er ein skår på 3,5 på ein skala frå 1 til 4, og dette nådde vi for dei fleste arrangementa – sjå figur 12.

Figur 12: Opplevd kompetanseoverføring



Talet på forundersøkingar

Patentstyret utførte til saman 837 forundersøkingar i 2023, som er ein nedgang frå dei to føregåande åra, då det blei gjort høvesvis 1 088 (2022) og 997 (2021) forundersøkingar.

Talet på utførte forundersøkingar har halde seg stabilt på design, med 6 forundersøkingar, og kundane var både privatpersonar og fullmektigar. I 2023 begynte saksbehandlarane som utfører forundersøkingane å kontakte kundane i forkant av søket, for å informere om kva vi kan levere, og samtidig avklare behova til kundane. Det var ein liten nedgang i talet på utførte forundersøkingar på patentområdet frå 197 i 2022 til 185 i 2023. Dialogsøk er framleis den typen forundersøking det er utført mest av (83). Deretter følgjer nyheitsundersøking (33) og vurdering av om noko kan patenterast (23).

Privatpersonar, små og mellomstore bedrifter og gründerar er ei aukande kundegruppe på dette fagområdet – det er fleire nye kundar som har fått utført berre éi forundersøking. Fullmektigar og andre byrå er den kundegruppa som fekk utført flest forundersøkingar per kunde.

Den største nedgangen i talet på utførte forundersøkingar var på varemerkeområdet med 646 forundersøkingar i 2023 i forhold til fjoråret (807) og 2021 (803). På dette fagområdet fekk dei fleste små og mellomstore bedriftene og privatpersonane utførte berre éi forundersøking, medan fullmektigar og advokatfirma er den største kundegruppa ved at dei får utført fleire forundersøkingar per kunde. Denne kundegruppa står for omtrent 90 prosent av omsetninga av forundersøkingar på varemerke. Det blei i 2023 vedteke å auke prisane på alle forundersøkingar med verknad frå og med 2024.

Viking Arm stoppar internasjonale kopistar ved hjelp av patent- og varemerkeregistring

Viking Arm sel verktøy i internasjonale marknader og opplever mykje kopiering frå useriøse aktørar. Dei reknar det som ei plikt overfor seg sjølve og kundane å gjere alt dei kan, for å stoppe dette.

Viking Arm AS blei stifta for å utvikle, produsere og selje unike verktøy. Etter berre tre år på marknaden blir det i dag selt ein Viking Arm kvart 6. minutt i 37 land. Selskapet har lykkast fordi gründerane var kompromisslause når det gjaldt å få fram eit produkt av høg kvalitet som den profesjonelle handverkar ville bruke. Firmaet forventar vesentleg vekst i åra som kjem, ettersom det er store marknader som framleis er nesten urørte.

Globale IP-rettar er viktig

Sjølv om det er marginale skilnader rundt i verda på korleis ein byggjer, er ein Viking Arm like nyttig i Japan som i USA eller Noreg. Gründerane visste derfor tidleg at dei skulle gå ut globalt, og at IP-rettar var avgjerande for å kunne gjere dette.

Dei sette i gang arbeidet med ein patentsøknad på teknologien og sikring av varemerket. Hemmelegald meiner dei kan vere ein strategi om ein er Coca-Cola. Dei meiner det ikkje nyttar med hemmelegald når eit teknisk produkt skal ut i butikkhyllene. I dag har firmaet to ulike tekniske patent, og dei har registrert varemerket i alle viktige land globalt. Dette har dei gjort med hjelp frå Zacco patentbyrå. Dei innsåg at patentering er eit komplekst fagfelt som krev profesjonell hjelp.

– Det har vore skremmande å sjå i kor stor grad vi har blitt utsette for kopistar frå Kina. Dei har brukt bileta våre og logoen vår i marknadsføringa av kopiar med svært dårleg kvalitet.

– Heldigvis har dei så langt ikkje klart å lage kopiar med god kvalitet, men dei øydelegg for oss og kundane våre. Vi meiner at vi har ei plikt både overfor oss sjølve og kundane våre til å gjere alt vi kan for å stoppe dette.

Rettar vernar, men må også forsvarast

Resch fortel vidare at dei med hjelp frå Zacco og andre advokatar i USA i stor grad har klart å stoppe misbruket av namnet og varemerket, og bruken av opphavsrettsverna bilete og film. Det er dei mange mindre seriøse nettbutikkane som sel kopiane, og totalt har Viking Arm teke ned meir enn 4000 slike nettsider.

- Vi var sikre på at patenta ville halde dei store, seriøse aktørane i bransjen på avstand. Dessverre har vi oppdaga at nokre av dei største merkevareprodusentane i verda er i ferd med å lansere produkt som etter vår meining er i konflikt med patenta våre. Vi har sendt ut prosessvarsel til dei aktuelle kopistane og legg opp til retts sak i UPC (United Patent Court) i første i omgang. Vi må rekne med å bruke store midlar på å forsvare oss, avsluttar Resch.

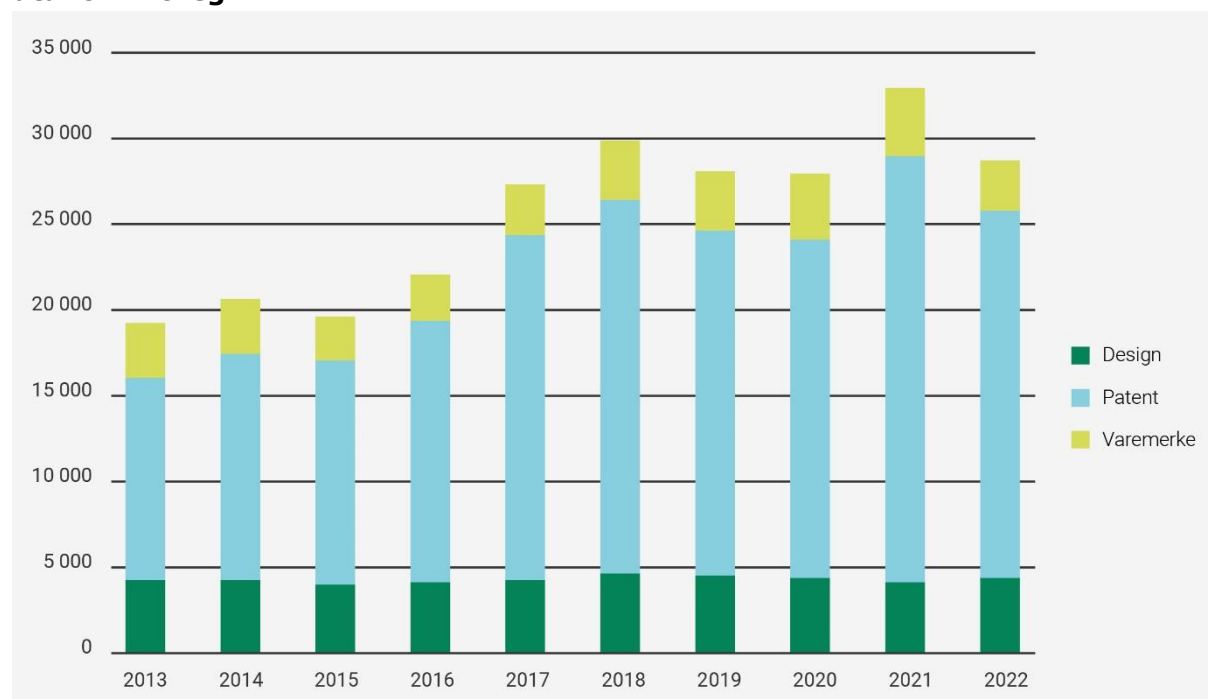
Samla tal på patent-, varemerke- og designsøknader frå norske søkjarar til utlandet

Det samla talet på søknader frå norske søkjarar til utlandet gjev ein indikasjon på IPR-modenskap. I tillegg til talet på patent-, varemerke- og designsøknader frå norske søkjarar i Noreg er det derfor også relevant å sjå på kor mange søknader norske søkjarar leverer i andre land. I 2022 var talet på søknader frå norske søkjarar til utlandet (28 714) 6,9 gonger høgare enn talet som blei levert av norske søkjarar til Noreg (4 161).

Om vi ser på utviklinga dei siste ti åra (2013– 2022), har talet på patentsøknader frå norske søkjarar til utlandet auka med om lag 7 prosent, varemerkesøknader har auka med heile 82 prosent, medan designsøknader, som har hatt ein jamn auke fram til 2021, har falle med om lag 14 prosent det siste året. Merk at tala på søknader om EU-varemerke og EU-design er multipliserte med talet på land som er omfatta av ordninga, medan europeiske patentsøknader berre er talde éin gong.

Data for 2023 var ikkje tilgjengelege då årsrapporten blei utarbeidd. Figuren nedanfor viser utviklinga over tid av det samla talet på søknader om industrielle rettar til utlandet som er leverte av norske søkjarar. At talet har auka over tid, tyder på aukande IPR-modenskap.

Figur 13: Talet på søknader om industrielle rettar frå norske søkjarar til land utanom Noreg



Patent – ei unik kjelde til teknisk informasjon

Når vi kjøper eit hus, sjekkar vi vanlegvis om det er hefte på eigedommen for å sleppe ubehagelege overraskingar i etterkant. Denne typen systematiske kontrollar er ikkje like vanlege når det gjeld immaterielle verdiar. Dei som investerer store summar i forskning og utvikling, gløymer ofte å undersøkje om teknologien dei vil utvikle, allereie finst, og om andre eig rettane til han.

Patent gjev ikkje berre eit stort innblikk i eksisterande teknologi. Dei inneheld også viktig informasjon om kven som eig ein teknologi, og kven som er dei viktigaste aktørane innanfor eit bestemt teknisk fagfelt. Denne informasjonen gjer dermed at du kan unngå å «finne opp hjulet på nytt», og kan i tillegg gje deg idear til vidareutvikling av eksisterande teknologi og til å finne nye samarbeidspartnarar.

Patentdokument inneheld ofte informasjon du ikkje finn andre stader. Desse dokumenta må skildre oppfinninga på ein slik måte at fagfolk på området kan reprodusere han. Dermed gjev dei detaljert informasjon du ikkje finn i klassiske vitenskaplege publikasjonar.

Patentinformasjon er oppdatert. Dei fleste selskap føretrekkjer av opplagde konkurransegrunnar ikkje å opplyse om forskingsresultat. Dersom nokon ønskjer å oppnå eksklusive rettar til oppfinninga, må dei likevel levere ein patentsøknad som etter kvart blir publisert og gjord tilgjengeleg for allmenta. Dette inneber at patentet ofte er den første publikasjonen om ei bestemt oppfinning, og dermed er ei oppdatert kjelde til informasjon om denne teknologien.

Patentdokument er lett tilgjengelege, og i dag er mange patentdatabasar fritt tilgjengelege på nettet. Gjennom søkjetenesta til Patentstyret finn ein både våre egne patentdata og lenkjer til internasjonale basar.

Rapportering om andre føringar og oppdrag i tildelingsbrevet for 2023

Desentralisert arbeid

Patentstyret har mange medarbeidarar som bur i kommunar utanfor Oslo, og vi har éin medarbeidar i utlandet. Likevel fell ingen av dei inn under definisjonen av desentralisert arbeid. Vi har lyst ut stillingar med høve til å jobbe frå heile landet, men det har ikkje gjeve resultat så langt. Patentstyret har ei fleksibel heimekontorløyising i dag (inntil 50

prosent) og er opne for å halde fram med å sjå på desentralisert arbeid der det er tenleg basert på arbeidsoppgåvene.

Utvikling av Patentstyret gjennom digitalisering

Ei av føringane i tildelingsbrevet var å føre vidare arbeidet med å utvikle og gjennomføre nye digitale løysingar og å utnytte dei moglegheitene som ligg i ny teknologi.

Patentstyret opplever framleis høg bruk av tenester som er tilgjengelege via Altinn, «Starte og drive» og Patentstyret.no. Hovudkanalen er Altinn, og etter kvart Nye Altinn, der Patentstyret tek imot søknader, brev og korrespondanse. Altinn er også viktig for oss i dialog og korrespondanse med kundar, særleg dei profesjonelle – også sidan vi har integrasjonar og API mot ulike fagsystem.

Søknadsvegvisarane er, særleg på varemerkeområdet, også ein viktig kanal for mindre og mellomstore norske verksemder. Også talet på utanlandske kundar aukar i søknadsinngangen, og vi jobbar framleis med å gjere EIDAS-sertifisert pålogging og signaturhandlingar tilgjengeleg i ID-porten, slik at dette kan nyttast for tenester i Altinn. Sidan om lag 80 prosent av søknadene er frå utanlandske kundar, er dette viktig for vidare digitalisering og effektivisering av søknadsprosessen.

I 2023 utførte Patentstyret ei rekkje oppdateringar og forbetringar i dei ulike produkta. Av større ting kan vi nemne høvet til å trekkje ei sak på Min konto og lansering av delvis fristfornyng i oktober. Patentstyret har også fått på plass ny påloggingsteneste i Identity og innført nytt CMS (Content Management System) i samband med nye nettsider og innføring av ny profil. Dette kjem i tillegg til omskriving av eldre applikasjonar, større systemendringar i lys av ny varemerkelov og klargjering for ny infrastruktur før flyttinga til nye lokale på Helsfyr.

2023 var siste prosjektår for midlar frå Digitaliseringsdirektoratet for perioden 2021–2024 for å realisere ei større satsing. I 2023 har Patentstyret jobba med realisering av dei resterande produkta i prosjektet, spesielt opp mot Nye Altinn, digitale Tidende og opne data. Prosjektet blei avslutta i 2023 og støttar opp under ambisjonane i Digital 24 og den nye verksemdsstrategien til Patentstyret.

Smart tilgjenge

Prosjektet har levert ei ny, sikker plattform i skya for integrasjon med Altinn og tenester til næringslivet. Nye Altinn blei teken i bruk og integrert med fagsystemet til Patentstyret og dette var starten på arbeidet vårt med å flytte skjema over på Nye Altinn. Prosjektet har laga uttrekk av hendingsdata i sanntid som grunnlag for opne data som kan brukast av WIPO og felles datakatalog. Ein viktig leveranse var også ei digital kunngjeringsløysing. Prosjektet har bidrege til forskning og utvikling og kompetansebygging ved bruk av ny teknologi. Løysingane har allereie fått stor merksemd. I tillegg til å bidra til felles offentleg infrastruktur og effektivisering for kundar har prosjektet bidrege til at norske IPR-data blir meir eksponerte og synlege nasjonalt og internasjonalt.

I løpet av 2023 styrkte tenesta Søk, der aktørar kan gjere oppslag i rettar, posisjonen sin som ein sentral ressurs for informasjon om rettar om patent, varemerke og design. Eit brukarengasjement på meir enn 2,7 millionar sidevisingar, 335 000 økter og 95 000 brukarar viser at tenesta har stor verdi for næringslivet. Dette gjeld både for mindre verksemdar, små og mellomstore bedrifter og proffkundar som fullmektigar og advokatar. Brukarane av tenestene kjem hovudsakleg frå direktetraffikk og organiske søk, noko som indikerer at mange allereie er kjende med tenesta eller finn henne gjennom søkjemotorar. Det ligg eit ytterlegare potensial for bruk ved å gjere kjend for fleire aktørar i form av opne datasett. Ser ein samla sett på tenestene våre, er Søk ei prioritert oppgåve for kundane våre, og det er tydeleg at det har stor verdi i dei daglege interaksjonane deira. For å vidareutvikle og forbetre den digitale brukaropplevinga blir det gjennomført kontinuerlege målingar av kor fornøgde kundane er.

Patentlandskapsanalysar

«Havbruk – globale trender og muligheter for norsk næringsliv» i 2023» – sjå samandraget nedanfor.

Havbruk er eit vidt omgrep som kan omfatte mange fagområde, og for å avgrense omfanget har vi i denne rapporten sett søkjelyset på oppdrett av fisk, primært dei artane som er av størst kommersiell interesse for norske aktørar.

I desember 2022 publiserte vi ein patentlandskapsanalyse om karbonfangst, «Carbon Capture Technology – A patent landscape analysis», saman med Gassnova. Dette samarbeidet blei ført vidareført i 2023. Resultata av analysen blei presenterte for Gassnova, og Patentstyret heldt fleire kurs for dei om immaterielle rettar og god bruk av dei.

Samandrag av havbruksanalysen

Havbruksnæringa har tradisjonelt sett ikkje vore veldig opptekne av å verne dei immaterielle verdiane sine gjennom bruk av patentsystemet. Gjennom åra har teknologien i havbruksnæringa så vel som anlegg og prosessar, fôr og fiskehelse utvikla seg, og alt dette utgjer store verdiar. Samtidig har mange aktørar begynt å sjå utover eigen heimemarknad og ønskjer å føre vidare teknologien sin internasjonalt. Dette er faktorar som aukar behovet for kunnskap om immaterielle verdiar innanfor havbruksnæringa og korleis dei kan vernast, til dømes gjennom patentsystemet. Dei siste 15 åra har talet på patentsøknader på havbruksområdet auka frå nokre hundretals til om lag 5 000 årleg.

Til liks med dei fleste andre fagområde er patenteringsintensiteten til kinesiske aktørar langt høgare enn for aktørar frå andre land. Tala viser at berre ein minimal del av desse patenta blir førte vidare utover dei kinesiske grensene. Dette vil seie at det berre er eit fåtal av dei kinesiske patenta som er av kommersiell interesse for internasjonale aktørar. Vi har i denne analysen derfor hovudsakleg sett på trendane til patent med internasjonale familiemedlemmer, altså patent som er førte vidare til minst eitt land utover opphavlandet, for å synleggjere dei kommersielt sett viktigaste patenta.

Rapporten viser at søknader med europeisk eller amerikansk opphav er meir internasjonalt fokuserte enn søknader av asiatisk opphav. Når vi ser på talet på patent med internasjonale familiemedlemmer i havbruksnæringa, er det berre USA og Sør-Korea som får inn fleire patentsøknader enn Noreg.

Fordi Noreg er den største oppdrettsprodusenten og eksportøren av atlantisk laks og regnbogaure i verda, er det viktig at aktørane i næringa også tek vare på dei immaterielle verdiane sine, både i Noreg og internasjonalt. Ei rekkje aktørar har innsett verdien av dette, men det er framleis stort potensial for å auke medvitnet hos mange av aktørane i norsk havbruksnæring slik at også dei blir betre rusta når dei skal ut på den globale marknaden med produkta og prosessane sine. Med ein gjennomarbeidd strategi rundt handtering av immaterielle verdiar vil ei bedrift kunne oppnå viktige og varige konkurransefordelar, og korrekt bruk av desse rettane vil då vere like viktig for kommersiell suksess som finansiering, marknadsføring og sal.

Analysen var spesielt retta mot fiskevelferd, miljø og kunstig intelligens. Heile rapporten blir presentert for bransjen utover i 2024, og han blir offentleg tilgjengeleg.

Andre område Patentstyret har ansvar for

Klager på føretaksnamn

Dersom nokon meiner at eit føretak som er registrert i Føretaksregisteret i Brønnøysund, krenkjer rettane deira etter føretaksnamnelova, kan dei krevje at registreringa blir oppheva ved administrativ overprøving. Dei fleste av krava går ut på at nokon meiner at eit registrert føretaksnamn er eigna til forveksling med ein eldre rett til eit varemerke eller føretaksnamn, og at føretaksnamnet derfor er registrert i strid med føretaksnamnelova. Patentstyret fekk inn 25 krav om administrativ overprøving av registrerte føretaksnamn i 2023. I 2023 blei 30 krav avgjorde.

Representere Noreg i internasjonale møte på immaterialrettsområdet

Patentstyret representerer Noreg i fleire internasjonale møte på området immaterialrett. I forkant blir norske posisjonar avklarte med dei ansvarlege departementa. Patentstyret rapporterer til departementa i vesentlege saker.

Patentstyret bidreg i regelverksarbeid innanfor industrielle rettar og støttar ulike departement i spørsmål om IPR.

World Intellectual Property Organization (WIPO)

Patentstyret representerte i 2023 Noreg på generalforsamlingane i WIPO og i underliggjande komitear i organisasjonen på området for industrielt rettsvern. Patentstyret deltek jamleg i fleire faste komitear: system for klassifisering av oppfinningar for attfinning i seinare gransking av nye oppfinningar, klassifisering av varer og tenester for søknader om varemerkevern, patentlovkomiteen, varemerke- og designkomiteen og komiteane for dei internasjonale søknadsordningane for patent, varemerke og design.

European Patent Organisation (EPO)

Patentstyret representerer Noreg i forvaltningsrådet for Den europeiske patentorganisasjonen (EPO) og i underliggjande komitear. I 2023 deltok Patentstyret på møte i forvaltningsrådet, møte i budsjett- og finanskomiteen, patentlovkomiteen og i teknisk/ operasjonell komité. Samarbeidet mellom EPO og medlemslanda i dei faste komiteane er supplert av eit omfattande samarbeid i det såkalla europeiske patentnettverket (European Patent Network, EPN).

European Union Intellectual Property Office (EUIPO)

Det er viktig for næringslivet at dette rettsområdet er føreseieleg. For å oppnå dette må ein bruke det same regelverket og praktisere det på same måten i dei ulike landa. På design- og varemerkeområdet tek derfor Patentstyret aktivt del i møte i EUIPO og tilpassingsprogrammet i EUIPO. Gjennom dette programmet samarbeider landa for å gjere saksbehandlingspraksis i EUIPO og i dei europeiske varemerke- og designstyresmaktene meir heilskapleg. EUIPO er også ansvarleg for observatoriet mot inngrep i immaterielle rettar. Patentstyret tek del i møta i observatoriet og deler informasjon i styresmaktsnettverket og på nettstaden Velgekte.no.

EU og EFTA

Patentstyret har også i 2023 teke del i EFTA/EØS-arbeidet innanfor industrielt rettsvern. Patentstyret har delteke på møte i spesialutvalet for immaterialrett og i arbeidsgruppa for immaterialrett i Brussel, som møter EU-kommisjonen. I enkelte tilfelle har Patentstyret også delteke i arbeidsgruppa for IPR-regelverk i EU-kommisjonen (GIPP). Etter oppmoding frå Nærings- og fiskeridepartementet har Patentstyret teke del både i førebuingane til og i delegasjonen ved ei rekkje frihandelsforhandlingsrundar i EFTA-regi om særskilde vedlegg om vern av immaterialrett (Chile, Kosovo, Malaysia, Mercosur, Moldova, Thailand og Vietnam).

Nordisk Patentinstitutt (NPI)

Noreg er partner i Nordisk Patentinstitutt saman med Danmark og Island. NPI har to hovudaktivitetar:

- behandling av PCT-søknader som eit av PCT-organa i WIPO
- oppdrag med søk i patentlitteratur og annan litteratur for det internasjonale næringslivet

NPI har ein eigen stab med ansvar for administrasjon, sal og kontakt med WIPO. Saksbehandlarar i Patent- og Varemerkestyrelsen (PVS) i Danmark og Patentstyret i Noreg utfører oppdrag, gransking og IPR-fagleg harmonisering og kvalitetssikring på vegner av NPI.

NPI behandlar PCT-søknader frå norske, danske og islandske søkjarar. Dei fleste PCT-søknader som Patentstyret behandlar, er frå norske firma som vil sikre teknologien sin i eksportmarknadene. NPI fungerer dermed etter føremålet, som er å levere tenester av god kvalitet som eit «lokalt» PCT-organ.

NPI utfører også timebetalte oppdrag med søk i patentlitteratur og annan litteratur for det internasjonale næringslivet. Dette liknar på forundersøkingane som Patentstyret utfører for norske og utanlandske kundar. Den største kundegruppa er europeiske advokatfirma, men NPI leverer også mykje til europeiske konsern. Det er også store leveransar til advokatfirma og konsern i USA. NPI er internasjonalt kjent som ein leverandør med høg kvalitet.

Behandlinga av PCT-søknader og NPI-opppdrag er fagleg svært lik behandlinga av nasjonale patentsøknader. Det er derfor stor synergieffekt mellom desse aktivitetane og oppgåver vi utfører som nasjonal styresmakt. Vi utfører internasjonale oppdrag på tekniske fagområde med mindre norsk aktivitet. Patentstyret skal etter lova kunne behandle patentsøknader til Noreg på alle tekniske fagfelt, så dei internasjonale oppdraga bidreg etter føremålet til å sikre fagleg kvalitet på alle fagfelt. Arbeidet med det internasjonale næringslivet gjev i tillegg Patentstyret viktig erfaring og kunnskap både om søkjestrategi, kundeoppfølging og korleis det internasjonale næringslivet brukar patent og patentinformasjon i forretningsstrategien sin. Denne erfaringa kjem igjen det norske næringslivet til gode gjennom informasjonsarbeidet vårt til dei.

PCT-søknader – internasjonal fase

I 2023 fekk Patentstyret inn gjennom NPI 126 PCT-søknader, mot 189 i 2022. Årsaka til nedgangen er førebels ukjent, fordi han skjedde utover hausten 2023.

Behandling av PCT-søknader for NPI er ein del av oppgåvene til Patentstyret. I motsetnad til behandlinga av nasjonale patentsaker er behandlinga av PCT-søknader underfinansiert fordi søknadsgebyra, som blir fastsette av WIPO, ikkje dekkjer dei faktiske kostnadene for søknadsbehandlinga. Det økonomiske resultatet for PCT viser derfor eit underskot på 2 562 824 kroner for 2023.

Søkjeoppdrag for internasjonale kundar

I 2023 fekk Patentstyret 7 254 978 kroner i inntekt for NPI-opppdrag, ein auke på 3 612 662 kroner frå 2022. Det økonomiske resultatet for NPI-opppdrag viser eit overskot på 1 148 409 kroner for 2023. Dette er i tråd med intensjonen vår om å auke arbeidet med internasjonale oppdrag. Den store auken skriv seg dels frå auka aktivitet i NPI og dels frå kronekursen, fordi oppdraga blir fakturerte i EUR/USD. Vi forventar eit høgt aktivitetsnivå også i 2024, men historisk har omsetnaden i NPI variert mykje over tid.

Tabell 13: Resultat NPI og PCT 2023

| Resultat per produkt | 2023 |
|--------------------------|------------|
| NPI | |
| Inntekt | 7 254 978 |
| Saksbehandlarkostnader | 3 972 372 |
| Databasekostnader | 963 570 |
| Administrative kostnader | 2 926 |
| Overhead | 1 167 700 |
| Resultat BS | 1 148 409 |
| PCT | |
| Inntekt | 1 154 626 |
| Saksbehandlarkostnader | 3 513 089 |
| Databasekostnader | 201 436 |
| Administrative kostnader | 2 926 |
| Resultat PCT | -2 562 824 |

Tilsynsstyresmakt for kollektiv forvaltning av rettar/godkjenning av avtalelisensutløysande organisasjonar

Etter *lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettigheter* er Patentstyret tilsynsstyresmakt for organisasjonar og einingar som kollektivt forvaltar opphavsrett og nærstående rettar, inkludert medlemsorganisasjonar av ein kollektiv forvaltningsorganisasjon som fordeler og betalar ut vederlag for rettar. Patentstyret er også godkjenningsorgan for organisasjonar som søker om å inngå avtale med avtalelisensverknad etter åndsverklova.

Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettigheter gjennomfører EU-direktiv om kollektiv forvaltning av rettar i norsk rett og skal styrkje stillinga til

rettshavarane der dei har overlata forvaltninga av rettane sine til ein kollektiv forvaltningsorganisasjon, sikre brukarar av opphavsrettar og forenkla lisensiering av musikkrettar for fleire territorium. Organisasjonar som driv aktivitet som er omfatta av tilsynet, har plikt til å registrere seg hos Patentstyret. Per 31. desember 2023 omfatta registeret til Patentstyret av 38 registrerte organisasjonar og einingar, og 5 av dei blei registrerte i løpet av året.

Gjennom tilsynsrolla skal Patentstyret føre tilsyn med at føresegnene i lova blir haldne, og at rettar blir forvalta på ein effektiv, tryggjande og open måte. Patentstyret kan gje organisasjonar pålegg om å rette forhold, skrive ut gebyr for brot og påleggje tvangsmulkt, men prioriterer sjølv arbeidet sitt og er ikkje pliktige til å gripe inn ved alle tilfelle av brot. Klagenemnda for mediesaker (Medieklagenemnda) er klageinstans for avgjerder frå Patentstyret.

Patentstyret fekk ingen formelle klager frå rettshavarar eller andre i 2023, men svarte på andre førespurnader og gjennomførte møte med Medieklagenemnda, Kulturdepartementet og andre nordiske tilsynsstyresmakter. Patentstyret deltok på bransjearenaer som det årlege opphavsrettskurset og BY: LARM. På avtalelisensområdet fekk Patentstyret inn fire søknader i 2023, og behandla to av dei. Patentstyret leverte i 2023 to klagesaker til Medieklagenemnda.

Del 4 Styring og kontroll

Vurdering av styring og kontroll

Patentstyret nyttar mål- og resultatstyring som grunnleggjande styringsprinsipp. Vi meiner at Patentstyret har god styring og kontroll, og at den samla måloppnåinga er god. På bakgrunn av eksterne og interne kontrollar har Patentstyret i 2023 utarbeidd forbetringstiltak på ulike område av verksemda og følgjer opp dette som ein integrert del av verksemdsstyringa. Patentstyret brukar kundeundersøkinga og brukardialog jamleg for å betre og tilpasse tenestene våre ut frå behova til dei ulike kundegruppene.

God internkontroll og risikostyring er ein integrert del av verksemdsstyringa for å sikre måloppnåing, effektiv drift og påliteleg økonomiforvaltning, og at Patentstyret held lover og reglar. Kontrollen av korleis Patentstyret sørgjer for behandling av patent-, varemerke- og designsøknader, kursverksemd, forundersøkingar og kundesenter, skjer gjennom eit kvalitetsstyringssystem, og Patentstyret er sertifiserte etter ISO 9001:2015. I tillegg er det etablert internkontroll for innkjøp og økonomi, tryggleik, graderte patent og HMS-området.

Tryggleik og beredskap

I løpet av 2023 førte Patentstyret vidare arbeidet med å styrkje cybertryggleiken. I «Nasjonalt digitalt riskobilde 2023» peikar Nasjonalt tryggingorgan (NSM) på at digitale cyberrisikobiletet er meir usikkert enn nokon gong tidlegare. Dette skriv seg frå aukande profesjonalisering av cyberangrep, den raske utviklinga innanfor kunstig intelligens og den tryggingpolitisk forverra situasjonen. Som offentleg forvaltningsorgan i ein spesielt utsett sektor merka Patentstyret også i fjor ein auke i talet på forsøk på kompromitteringar og målretta angrep.

Arbeidet med å styrkje tryggleiken er forankra i tryggingforumet til leiinga (LSF), som er sentralt i tryggleiksstyringa i Patentstyret, i tillegg til jamlege orienteringar i leiargruppa. LSF har også ansvaret for kontinuitetsplanen til Patentstyret og kontinuerlege vurderingar om risiko ved høgt personellfråvær. Det er ikkje blitt avdekt spesielt urovekkjande forhold i 2023 som har ført til at Patentstyret har måtta omdisponere personell for å ta hand om kritiske funksjonar.

Etter penetrasjonstesten som blei gjennomført i 2023, identifiserte Patentstyret enkelte tryggleiksutfordringar som kravde spesifikk merksemd innanfor IT-miljøet vårt. Vidare blei det gjennomført skanningar av sårbare punkt i systema våre, og mange slike punkt er tetta.

I tillegg til å lukke tryggleikshøl har Patentstyret gjennomført tiltak basert på det overordna tryggingssystemet vårt frå NSM. Dette tryggingssystemet sørgjer for ei strategisk og risikobasert styring av informasjonstryggleiken. Operasjonelle tiltak som er spesielt verdt å nemne, er aukande bruk av tryggleikstenester i skya, som innføring av Defender for Identity og aukande bruk av Defender for Cloud. Det er etablert ny plan for hendingsrespons, vi jobbar med utskifting av proxyserverane våre, og vi skal kjøpe inn programvare som kartlegg einingar og programvare. I samband med flytting til nye lokale byter vi ut all nettverksinfrastruktur til nye produkt. Dette vil auke tryggleiken på

grunn av betre administrativ oversikt, oppdaterte produkt og full gjennomgang av heile nettverksoppsettet.

Opplæring av tilsette og tiltak for å auke medvitnet deira om problemstillingane har vore og vil framleis vere høgt prioritert. Arbeidet har omfatta ei læringsreise gjennom NanoLearning, phishing-simulering, presentasjonar på alle nivå i organisasjonen og utforming av bruksretteleingar, i tillegg til læringsreiser i samarbeid med Digital Norway. I 2023 blei det også tilsett ein ny tryggleiksrådgjever som sørgjer for å drive tryggleiksarbeidet framover. Hovuddelen av informasjonen Patentstyret handterer i søknadsbehandlinga, er offentleg og digitalt søkbar, med nokre unntak. Hovudsakleg gjeld det innhald i førstesøknader om patent. Det same gjeld forundersøkingar vi utfører for norske kundar, og NPI-opppdrag for utanlandske kundar. Etter vår vurdering er framleis den største risikoen for Patentstyret at konfidensiell informasjon om utføringa av desse tenestene kjem på avvegar, eller at informasjonen i registera våre går tapt. Tryggingstiltaka våre tek omsyn til dette trusselbiletet.

Patentstyret vurderer tryggleiken på IKT-området som god, trass i eit stadig endra trusselbiletet med aukande omfang av cyberangrep med ein tryggingpolitisk situasjon i endring.

Graderte patent

Patentstyret fell inn under tryggingsslova gjennom at vi handterer graderte patent. Det er ikkje rapportert om uønskte hendingar i 2023. Aktiviteten er på eit lågt nivå. Det har i 2023 vore nokre justeringar i arbeidet opp mot fullmektig.

Personvern

Målet i 2023 har vore å heve den organisatoriske modenskapen på personvernfeltet, ved å gå gjennom behandlingsoversikta, organiseringa, rutinar og dokumentasjon. Opplæring og auka medvit om temaet har vi primært oppnådd gjennom internt arbeid med dokumentasjon.

Berekraftsmåla til FN

Klima- og berekraftsarbeidet til Patentstyret er forankra i strategien til verksemda og dei overordna måla våre om å skape verdi for kundane, samfunnet og medarbeidarane.

Det var eit av dei prioriterte områda til Patentstyret i 2023 å kartleggje og setje i verk tiltak for å bidra ytterlegare til auka berekraft og grøn omstilling i Patentstyret som verksemd og i det norske næringslivet.

Figur 14 nedanfor viser dei berekraftsmåla der IPR og Patentstyret kan yte størst bidrag. I tillegg kan IPR, tenestene Patentstyret tilbyr, og drifta vår også yte eit bidrag til mange av dei andre berekraftsmåla.

Omlegging til grønare teknologi og miljøvenlege produkt er avhengig av lønsemd. Innovasjon kan vere både miljøvenleg og miljøskadeleg, og her er det internasjonale IPR-regelverket på mange måtar klimanøytralt. Sjølv om Patentstyret tildeler rettar til alle typar teknologi, er interessa for miljøvenlege produkt og teknologi heilt ned på konsumentnivå så sterk at ho påverkar innovasjonsretninga på viktige område. Her er IPR-systemet ein motivasjonsfaktor, og Patentstyret er ein tilretteleggjar for miljøvenleg teknologi.

I 2023 blei det gjennomført ei kartlegging av arbeidet til andre IP-styresmakter innanfor grøn omstilling og berekraft, for å hente inspirasjon og læring. Hausten 2023 heldt vi fram arbeidet med å finne nye område og aktivitetar der Patentstyret kan bidra til grøn omstilling og berekraft i næringslivet. Rapporten frå Miljødirektoratet av 6. februar 2023 om «Klimatiltak i Norge mot 2030» var eit viktig underlag i dette arbeidet. Rapporten gav eit betre kunnskapsgrunnlag for å rette inn tiltak mot dei områda som ein reknar med at vil ha størst positiv effekt på miljøet.

I 2023 la Patentstyret særleg vekt på førebuingar og innkjøp i samband med flyttinga til nye lokale, med mellom anna eit meir klimavenleg bygg, vesentleg gjenbruksgrad av møblar og inventar, og fjerning av parkeringsplassar. Dette vil vere eit viktig bidrag når det gjeld interne klimatiltak som støttar opp under berekraftsmål nr. 12, og det vil ha heilårseffekt frå 2025.

På kursområdet blei det i 2023 vedteke å digitalisere kursopplegg og føredrag. Dette vil gradvis gjere dei meir tilgjengelege og bidra til mindre reising for føredragshaldarane og kursdeltakarane til Patentstyret.

I tillegg til dette gjekk vi gjennom alle tenester for å starte kartlegginga av berekraftspotensialet i dei. Patentstyret ønskjer å gjennomføre aktivitetar med sikte på å auke bidraget til grøn omstilling og berekraft i næringslivet. Med utgangspunkt i klima- og berekraftsarbeidet i 2023 skal det gjennomførast ein dobbel analyse av kva som er vesentleg for oss, med påfølgjande tiltak på dei aktuelle tenesteområda.

Figur 14:



Miljøfyrtårn

Patentstyret er sertifisert som Miljøfyrtårn-bedrift, blei resertifisert så seint som hausten 2023 og har målt eigne klimagassutslepp sidan 2010.

Samla sett har klimagassutsleppa til Patentstyret falle med 26 prosent sidan 2010. Målet om eit kutt i klimagassutsleppa på 55 prosent innan 2030 gjer at vi må redusere utsleppet med ytterlegare 29 prosentpoeng, til 115 tonn. Dette arbeidet støttar opp under berekraftsmål nr. 13 om å stoppe klimaendringane.

Arbeidslivskriminalitet

Som innkjøpar følgjer Patentstyret sertifiseringsordninga for offentlege innkjøp (SOA Bærekraft). Det bidreg til å motverke arbeidslivskriminalitet og er eit bidrag til både berekraftsmål nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst og nr. 12 om ansvarleg

forbruk og produksjon. Patentstyret har definert ansvaret gjennom skriftlege rutinar som den innkjøpsansvarlege og avtaleeigaren kjenner til. Ved innkjøp av tenester vurderer vi om innkjøpet involverer bransjar med høg risiko for arbeidslivskriminalitet.

Rutinane for å motverke arbeidskriminalitet omfattar alle fasar av innkjøpsprosessen, både planlegging, sjølve konkurransen og oppfølginga med den valde leverandøren. I kontraktperioden gjennomfører vi forskriftsmessig kontroll av relevant dokumentasjon frå leverandørane. I 2023 blei spesielt løn, arbeidsavtalar og arbeidstid kontrollert ut frå eigne rutinar. Patentstyret avdekte ikkje nokon forhold som var relaterte til arbeidslivskriminalitet i 2023, og krava våre til underleverandørane var eit bidrag til å nå berekraftsmål nr. 8 og 12.

Etiske retningslinjer

For å bidra til at Patentstyret blir drive i samsvar med dei lovene og reglane som gjeld, inkludert krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk åtferd, blir tema som gjeld dei etiske retningslinjene for statstenesta, stadig diskuterte i ulike forum. Dei etiske retningslinjene er også ein integrert del av introduksjonsprogrammet for nytilsette i Patentstyret.

Likestilling, mangfald og inkluderingsdugnaden til regjeringa

Patentstyret har ført vidare arbeidet med mangfald og likestilling i 2023. Målet er å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, kjønn, alder eller nedsett funksjonsevne. Arbeidsmiljøet blir undersøkt årleg, og undersøkinga i 2023 gav ingen indikasjon på at det skjer diskriminering i Patentstyret.

56,5 prosent av dei tilsette i Patentstyret er kvinner, og størst kvinnerepresentasjon har vi blant seniorkonsulentar, rådgjevarar, seniorrådgjevarar og seksjonssjefar. Kvinnedelen blant leiarar er 56 prosent, og Patentstyret innfrir dermed kravet frå staten om minimum 40 prosent.

Gjennomsnittleg løn for menn er noko høgare enn for kvinner i dei fleste stillingskodane. Patentstyret er spesielt merksame på dette forholdet i lokale lønsforhandlingar og ber leiarane spesielt vurdere om eventuelle skeive tal kan knytast til kjønn.

Tabell 16:

| Totalt / stillingskodar | År | Kjønnsbalanse | | | Månadsløn | |
|-------------------------|------|---------------|-----------|------------|------------|------------|
| | | Menn % | Kvinner % | Totalt (N) | Menn | Kvinner |
| Totalt i Patentstyret | 2023 | 43,5 | 56,5 | 248 | kr 68 780 | *kr 62 978 |
| | 2022 | 43,1 | 56,9 | 255 | kr 63 306 | kr 57 810 |
| Direktør | 2023 | | 100 | 1 | | |
| | 2022 | | 100 | 1 | | |
| 1060 Avdelingsdirektør | 2023 | 66,7 | 33,3 | 6 | kr 105 885 | kr 105 997 |
| | 2022 | 66,7 | 33,3 | 6 | kr 99 393 | kr 99 365 |
| 1211 Seksjonssjef | 2022 | 42,1 | 57,9 | 19 | kr 85 371 | kr 82 467 |
| | 2023 | 42,1 | 57,9 | 19 | kr 78 175 | kr 76 176 |
| 1088 Sjefingenør | 2023 | 58,5 | 41,5 | 53 | kr 73 548 | kr 75 097 |
| | 2022 | 58,5 | 41,5 | 41 | kr 69 143 | kr 67 166 |
| 1364 Seniorrådgjevar | 2023 | 39,7 | 60,3 | 73 | kr 70 298 | kr 62 561 |
| | 2022 | 41,5 | 58,5 | 66 | kr 64 661 | kr 58 486 |
| 1181 Senioringeniør | 2023 | 50 | 50 | 16 | kr 63 205 | kr 62 349 |
| | 2022 | 51,9 | 48,1 | 27 | kr 60 351 | kr 59 227 |
| 1434 Rådgjevar | 2023 | 34,9 | 65,1 | 43 | kr 55 521 | kr 54 632 |
| | 2022 | 39,5 | 60,5 | 43 | kr 52 438 | kr 51 296 |
| 1087 Overingeniør | 2023 | 100 | | 4 | kr 54 101 | |
| | 2022 | 75 | 25 | 4 | kr 51 596 | |
| 1085 Avdelingsingeniør | 2023 | | 100 | 1 | | ** |
| | 2022 | 75 | 25 | 4 | kr 47 392 | |
| 1408 Førstekonsulent | 2023 | 42,9 | 57,1 | 7 | kr 47 499 | kr 50 208 |
| | 2022 | 50 | 50 | 14 | kr 45 010 | kr 46 490 |
| 1363 Seniorkonsulent | 2023 | 24 | 76 | 25 | kr 50 965 | kr 53 460 |
| | 2022 | 6,9 | 93,1 | 29 | kr 47 537 | kr 49 282 |

* Direktør er ikkje medrekna i gjennomsnittleg månadsløn.

** Det er berre éi kvinne som er avdelingsingeniør, så derfor er ikkje løna vist i oversikta.

Inkluderingsdugnad

Patentstyret har eit stort etnisk mangfald, og ved utgangen av 2023 hadde 14,7 prosent av dei tilsette eit anna etnisk opphav enn norsk. Dette vil seie at dei er innvandrarakar fødde i utlandet eller norskfødde med innvandrarakarforeldre. I 2022 var prosentdelen 15,7 prosent.

Patentstyret nyttar moderat kvotering for søkjarar med ikkje-vestleg etnisk bakgrunn eller med nedsett funksjonsevne i avdelingar som ikkje oppfyller målkrava. Alle stillingar blir lyste ut på nettstaden www.inkludi.no, som rettar seg spesielt mot søkjarar med annan etnisk bakgrunn enn norsk. I rekrutteringssystemet får alle søkjarar høve til å opplyse om dei har innvandrarakarbakgrunn, nedsett funksjonsevne eller høl i CV-en. Leiaren og rekrutteringsgruppa får då ei oversikt i systemet over kva for søkjarar som har opplyst dette, og dei kan då kalle inn minst éin kvalifisert søkjar i kvar kategori.

I utlyste stillingar der det er søkjarar med innvandrarakarbakgrunn, nedsett funksjonsevne eller høl i CV-en, som oppfyller krava i utlysinga, blir minst éin i kvar kategori kalla inn til intervju. Leiaren må alltid gjere greie for kor mange personar med innvandrarakarbakgrunn, nedsett funksjonsevne eller høl i CV-en som har søkt på stillinga, kor mange av dei som er kalla inn til intervju, og eventuelt om nokon av dei er innstilte.

Det var ti nye medarbeidarar som blei rekrutterte i 2023. Det var totalt 567 søkjarar til stillingane. I alle kunngjeringar blei mangfaldsformuleringa brukt.

Utanlandsk opphav

Det var 65 søkjarar som har kryssa av for utanlandsk opphav, altså 11,5 prosent totalt av alle søkjarar. Av desse var det seks søkjarar som blei kalla inn til intervju. Det var éin

som blei vurdert som kvalifisert for stillingane og innstilt som nummer éin, og fekk stillinga.

Nedsett funksjonsevne

1,4 prosent av alle søkjarar kryssa av for nedsett funksjonsevne. Av desse var det ingen som blei vurderte som kvalifiserte.

Høl i CV-en

2,6 prosent totalt av alle søkjarar. Av desse var det éin som blei kalla inn til intervju. Søkjaren blei vurdert som ikkje kvalifisert for stillinga.

Sjukefråvær

Patentstyret har som mål at medarbeidarane våre skal vere til stades 95 prosent av tida. Patentstyret hadde eit sjukefråvær på 6,6 prosent i 2023, mot 6,8 prosent i 2022. Det legemelde fråværet var på 4,5 prosent, mot 5,0 prosent i 2022. Det eigenmelde fråværet var på 2,0 prosent, mot 1,7 prosent i 2022.

Talet på tilsette i sentralforvaltninga

Ved utgangen av 2023 var det totalt 248 medarbeidarar i Patentstyret, og dei utgjer 241,3 årsverk (jf. definisjonen av utførte årsverk i PM- 2019-13). Patentstyret har i tillegg ein lærling som ikkje er rekna med, verken i talet på medarbeidarar eller årsverk. Direktør og ein mellombels tilsett inngår i totalt tilsette og årsverk. I tillegg er det éin medarbeidar som er i permisjon utan løn, som inngår i det totale talet på tilsette, men ikkje er medrekna i årsverka.

Lærlingar

Patentstyret har to lærlingar som er knytte til kommunikasjon og kunnskap – éin innanfor mediedesignfaget og éin innanfor innhaldsproduksjonsfaget. Dei er knytte til OK Stat.

Patentstyret tek sikte på å ta inn to nye medielærlingar innanfor same fagområde frå hausten 2024 når dei lærlingane vi har i dag, er ferdige med læretida si.

Patentstyret har også nytta arbeidsevnevurdering gjennom Nav i 2023.

Patentstyret tilbyr praksisplass for studentar etter førespurnad frå Det juridiske fakultetet ved Universitetet i Oslo. Vi har tilbydd plass både våren og hausten 2023, men fekk ikkje nokon studentar via ordninga.

Tabell 17: Kjønn, arbeidstid og fråvær

| Totalt/ stillingskodar | År | Deltid | | Mellombels tilsetjing | | Foreldrepermisjon | | Legemeldt sjukefråvær | |
|---------------------------|--------|--------|--------|--------------------------|--------|-------------------|--------|--------------------------|--------|
| | | % av M | % av K | % av M | % av K | % av M | % av K | % av M | % av K |
| År | Tot. N | | | | | | | | |
| 2023 | 248 | 1,9 | 6,4 | 0 | 0,7 | 0 | 1,4 | 3,7 | 5,2 |
| 2022 | 255 | 1,8 | 4,8 | 0,9 | 0 | 0 | 0,7 | 3,2 | 6,4 |
| 2023 | 254 | 1,0 | 4,8 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3,8 | 5,8 |

Deltid menn: Av 108 menn jobbar fire redusert. Av desse har to fått innvilga ein viss prosentdel uførepensjon og er ikkje med i utrekninga. Og éin er i studiepermisjon og jobbar deltid. Det er to som er medrekna i deltid.

Deltid kvinner: Av 140 kvinner jobbar 17 redusert, men av desse har åtte fått innvilga ein viss prosentdel uførepensjon, som vil seie at 9 er medrekna i deltid.

Konsulentbruk

Patentstyret kjøper i hovudsak konsulentstøtte innanfor IKT-utvikling og vedlikehald, og vi nyttar i nokon grad konsulenttenester i samband med rekruttering, støtte til komplekse juridiske spørsmål og støtte til enkelte innkjøp.

Det er ein auke i kjøp av konsulenttenester for 2023 samanlikna med 2022. Dette gjeld i hovudsak konsulenttenester til utvikling av programvare og IKT-løysingar i siste prosjektår for prosjektet Smart tilgjenge, og konsulenttenester innanfor økonomi og juss. Ei anna årsak er at arbeidsmarknaden er pressa for ressursar. Patentstyret har komplekse IKT-system som krev spesialkompetanse, slik at det ikkje nødvendigvis er tenleg å ha denne kompetansen internt.

Ser ein dette i samanheng med eit ønske om at Patentstyret skal halde tritt innanfor digitalisering, er dette ei naturleg utvikling. Bruken av konsulenttenester innanfor IKT og programvare bidreg til å sikre ein vellykka, effektiv og heilskapleg transformasjon av tenestene til organisasjonen i samsvar med prinsippa som er nemnde i rundskrivet om digitalisering av offentleg sektor.

I 2023 blei det gjennomført rekrutteringstiltak for å redusere bruken av ekstern konsulentstøtte innanfor områda IKT-utvikling og -vedlikehald. Det blei også innført måltal på konsulentutgifter for kvar avdeling. Dette blei gjort for å sikre at Patentstyret avgrensar kostnaden til konsulenttenester mest mogleg, og for å rette merksemd mot bruk av interne ressursar der det er mogleg.

Kjøp av konsulenttenester til organisasjonsutvikling og kommunikasjonsrådgjeving i 2022 var på 2 365 253,62 kroner. I 2023 blei dette redusert til 1 554 901 kroner. Dette utgjer ein nedgang på 34 prosent. Utgiftene er i hovudsak knytte til støtte til rekruttering av sentrale stillingar.

Patentstyret nytta ekstern støtte frå kommunikasjonsbransjen til desse prosessane:

- rapport om kundeservicepris
- ny profil
- søkjeordsanalyse
- logoanimasjon
- varemerkekampanje
- prioriteringsanalyse
- rådgjeving til produktteamet

Samla beløp for desse tenestene i 2023 var 525 873 kroner.

Del 5 Vurdering av framtidsutsikter

Immaterielle verdier og rettar

Patentstyret vil i 2024 jobbe for å bidra til fleire gode rettar og betre bruk av immaterielle verdier i det norske samfunns- og næringslivet. Vi vil saman med næringslivet skape større lønsemd frå immaterielle verdier for både bedrifter og samfunnet.

Auka verdi for kunden

I 2024 vil Patentstyret skape auka verdi for kunden ved å jobbe med å redusere saksbehandlingstida mellom anna på varemerkesaker. Vi vil jobbe systematisk med å forbetre og effektivisere dei kunderetta tenestene våre og å styrkje kunnskapsformidlinga til næringslivet nasjonalt. Som ledd i dette arbeidet lanserte vi ny logo, ny profil og nye, brukarvenlege nettsider i januar 2024.

Prioriterte målgrupper i den utoverretta verksemda vår

Tala og trendar frå 2023 viser at det er dei store norske bedriftene som patenterer mest og aktivt sikrar einerett til dei immaterielle verdiane sine. Med bakgrunn i prioriteringsanalysen frå 2023 vil Patentstyret i 2024 jobbe målmedvite for å gje også dei små og mellomstore verksemdene auka kunnskap om immaterielle verdier og fortelje korleis dei kan gjere IP til ein naturleg del av forretningsstrategien sin. Vi vil prioritere innsatsen vår ut frå kor medvite næringslivet er om IP, og i kva grad dei tek IP i bruk. Vi ønskjer at dei umedvitne skal få meir kunnskap om IP og større kjennskap til Patentstyret. Vi vil utvikle nye tenester for dei uerfarne, utvide samarbeidet med dei og på den måten auke kunnskapen om IP i denne målgruppa. Overfor dei erfarne ønskjer Patentstyret å vere ein attraktiv samarbeidspartnar og førsteval ved innlevering av søknader om industrielle rettar.

Dei prioriterte målgruppene i den utoverretta verksemda til Patentstyret vil i 2024 vere eksportretta næringar, kunnskapsbaserte næringar som jobbar aktivt med FoU, næringar som utviklar nye industrielle løysingar, til dømes innanfor grøn og fornybar energi, og næringar som jobbar med utvikling av ny teknologi og digitale løysingar, til dømes helse.

Verdi for samfunnet – berekraft og det grønne skiftet

Ein vesentleg føresetnad for at Noreg skal lykkast med grøn omstilling og auke eksporten frå Fastlands-Noreg med 50 prosent innan 2030, er at norske selskap sikrar dei immaterielle rettane sine. På patentområdet i Noreg er det framleis dominans av søknader innanfor olje og gass. Dette viser at det framleis er stor innovasjonsaktivitet på dette området. Patentstyret vil i 2024 halde fram med å synleggjere verdien av innovasjon og einerett til immaterielle verdier innanfor alle industriområde. Vi vil samtidig ha eit ekstra blick for innovasjon som kan bidra til å støtte opp under det grønne skiftet.

Som organisasjon vil Patentstyret setje berekraft høgt på agendaen i 2024. Vi flyttar til nye lokale sommaren 2024, til eit bygg som er sertifisert som BREEAM Excellent, og som tilfredsstillar nokre av dei høgaste krava som blir stilte gjennom BREEAM-sertifiseringa. Bygget er svært arealeffektivt, og det gjer at vi reduserer talet på kvadratmeter med over 50 prosent. Vi kuttar også eigne parkeringsplassar, og dei tilsette vil primært reise kollektivt.

Digitale brukartenester og tryggleik og beredskap

Patentstyret jobbar kontinuerleg med digital fornying for å forenkle og effektivisere arbeidet for både kundar og medarbeidarar. I 2024 skal vi gå over til ny Altinn-plattform og bidra til auka datadeling. Vi skal digitalisere papirarkivet og styrkje og effektivisere den utoverretta verksemda ved å satse på digital kommunikasjon. Vi tek også i bruk nye, digitale søkjeværktøy i saksbehandlinga og held fram det internasjonale samarbeidet vårt på det digitale området med WIPO, EPO og EUIPO.

Tryggingssituasjonen i Noreg blir stadig meir krevjande og uføreseieleg, og dette påverkar også verksemda til Patentstyret. I 2024 vil vi framleis arbeide mykje med cybertryggleik og beredskap, styrkje arbeidet vårt med risikostyring og gjennomføre tiltak for å gjere oss mindre sårbare.

Verdi for medarbeidarane

Vi flyttar til nye lokale på Hølsfyr i Oslo til sommaren. For å skape ein attraktiv arbeidsplass vil vi stimulere til auka kompetansebygging, samarbeid og utvikling, og vi vil skape ein motiverande arbeidskvardag i nye, flotte lokale. Vi vil framleis jobbe for å vere ein inkluderande arbeidsplass, auke arbeidsnærværet, forenkle arbeidsprosessane og kutte tidstjuvar.

Del 6 Kommenterar frå leiinga

Kommenterar frå leiinga – forklaringar til rekneskapen

Dei samla inntektene til Patentstyret i 2023 utgjorde totalt kr 292 223 665, som er omtrent 5 prosent høgare enn den samla salderde inntektsløyvinga på kr 277 235 000. Resultatet ligg innanfor normalavviket for prognosemodellen vår.

2023 er ikkje å rekne som eit normalår. Inntektene våre blir påverka av mellom anna geopolitisk uro, valutakursar og inflasjon, og det gjer inntektsprognosen usikker.

Inntekter av informasjonstenester, kr 3 541 535 (kap. 3935, post 01) er tilnærma lik inntektsløyvinga på kr 3 500 000.

Inntektene som gjaldt Nordisk Patentinstitutt, kr 8 409 604 (kap. 3935, post 02), er høgare enn inntektsløyvinga på kr 8 000 000. Grunnen til dette er at Patentstyret har behandla nokre fleire oppdrag enn venta. Vi viser også til eiga rapportering om NPI i del 3.

Inntekter frå gebyr for immaterielle rettar, kr 113 837 520 (kap. 3935, post 03), er høgare enn inntektsløyvinga på kr 105 735 000, og dette svarar til eit positivt avvik på om lag 8 prosent. Vi ser at det er ein stor auke i talet på valideringar av europeiske patent i 2023, som fører til om lag 20 prosent auke i inntektene samanlikna med prognosen. Det er nedgang i talet på internasjonale varemerkesøknader samanlikna med prognosen (559 færre søknader), men trass i dette har inntektene auka med om lag 15 prosent samanlikna med prognosen. At inntektene aukar trass i nedgangen i talet på søknader, kjem dels av at kundane har betalt for fleire klassar i kvar søknad enn ein gjekk ut frå i prognosen, og dels av at valutakursen for sveitsiske franc (CHF) blei vesentleg høgare enn ein gjekk ut frå i prognosen.

Avgifter til immaterielle rettar, kr 166 224 141 (kap. 5574, post 71), er høgare enn inntektsløyvinga på kr 160 000 000. Dette svarar til eit positivt avvik på om lag 4 prosent, som er innanfor normalavviket for prognosemodellen.

Dei samla utgiftene til Patentstyret (post 01–25) i 2023 utgjorde totalt kr 323 791 893. Samanlikna med tilgjengelege midlar på post 01–25 på kr 325 924 000 gjev dette ei mindreutgift på kr 2 132 107. Til kap. 3935, post 04 Ymse inntekter følgjer ei meirinntektsfullmakt. I 2023 fekk Patentstyret kr 210 865 i meirinntekter, og det auka dei tilgjengelege midlane på kap. 0935, post 01. Dette gjev ei samanlagd mindreutgift for 2023 på kr 2 342 972, som vi har søkt om å få overført til 2024.

Sjukepengar og andre refusjonar utgjorde kr 6 542 850 i 2023.

Eg stadfestar med dette at årsrekneskapen til Patentstyret er levert i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av 15. desember 2022 frå Finansdepartementet og krav frå NFD. Riksrevisjonen er eksternrevisor og stadfestar årsrekneskapen for Patentstyret. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per dags dato. Revisjonsmeldinga er venta å vere klar innan 15. mai 2024, og ho blir publisert når ho ligg føre.

Eg meiner rekneskapen gjev eit dekkjande bilete av disponible løyvingar, rekneskapsførte utgifter, egedelar og gjeld for Patentstyret.

Oslo, 15. mars 2024

A handwritten signature in black ink, reading "Kathrine Myhre". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

Kathrine Myhre, direktør

Oppstilling av løyvingrapportering, 31.12.2023

| Utgiftskapittel | Kapittelnamn | Post | Posttekst | Note | Samla tildeling | Rekneskap 2023 | Meiravgift (-) og mindreutgift | |
|---|---|------|---------------------------------|------|-----------------|----------------|--------------------------------|---------|
| 0935 | Patentstyret | 01 | Driftsutgifter | A, B | 325 924 000 | 323 791 983 | 2 132 107 | |
| 0540 | Gjeld medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekt | 25 | Driftsutgifter | A, B | | 6 559 324 | | |
| 1633 | Nettoordning, statleg bjetlat meirverdiavgift | 01 | Driftsutgifter | | | 16 947 838 | | |
| Sum utgiftsført | | | | | 325 924 000 | 347 299 055 | | |
| Inntektskapittel | Kapittelnamn | Post | Posttekst | Note | Samla tildeling | Rekneskap 2023 | Meiravgift (-) og mindreutgift | |
| 3935 | Patentstyret | 01 | Inntekt av informasjonstenester | B | 3 500 000 | 3 541 535 | | |
| 3935 | Patentstyret | 02 | NPI-inntekter | B | 8 000 000 | 8 409 604 | | |
| 3935 | Patentstyret | 03 | Gebyr, immaterielle rettar | B | 105 735 000 | 113 837 520 | | |
| 3935 | Patentstyret | 04 | Ymse inntekter | B | | 210 865 | 210 865 | |
| 3936 | Klagegebyr, KFIR | 01 | Gebyr m.m., driftsinntekter | B | | 532 700 | | |
| 5574 | Sektoravgifter under NFD | 71 | Avgifter, immaterielle rettar | B | 160 000 000 | 166 224 141 | | |
| 5700 | Inntekter til folketrygda | 72 | Arbeidsgjevaravgift | | | 30 198 255 | | |
| Sum inntektsført | | | | | 277 235 000 | 322 954 620 | | |
| Netto rapportert til løyvingrekneskapen | | | | | | 24 344 435 | | |
| Kapitalkontoar | | | | | | | | |
| 60088601 | Norges Bank KK / innbetalingar | | | | | 379 089 071 | | |
| 60088602 | Norges Bank KK / utbetalingar | | | | | -398 472 237 | | |
| 709415 | Endring i mellomvære med statskassen | | | | | -4 961 269 | | |
| Sum rapportert | | | | | | 0 | | |
| Behaldningar som er rapporterte til kapitalrekneskapen (31.12.) | | | | | | | | |
| Konto | | | | | | 2023 | 2022 | Endring |
| 709415 | Mellomvære med statskassen | | | | -24 718 702 | -19 757 433 | -4 961 269 | |

Note A: Forklaring av samla tildeling, utgifter

| Kapittel og post | Overført frå i fjord | Tildelingar i år | Samla tildeling |
|------------------|----------------------|------------------|-----------------|
| 0935.01 | 3 075 000 | 322 849 000 | 325 924 000 |

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år

| Kapittel og post | Stikkord | Meirutgift (-) / mindreutgift | Utgiftsført av andre ut frå gjevne løyvingfullmakter (-) | Meirutgift (-) / mindreutgift etter gjevne belastningsfullmakter | Meirinntekter / mindre-inntekter (-) ut frå meirinntektsfullmakt | Omdisponering frå post 01 til 45 eller til post 01/21 frå løyving for neste år | Innsparingar (-) | Sum grunnlag for overføring | Maks overførbart beløp | Mogleg overførbart beløp som er rekna ut av verksemda |
|------------------|----------|-------------------------------|--|--|--|--|------------------|-----------------------------|------------------------|---|
| 0935.01 | | 2 132 107 | | 2 132 107 | | | | 2 132 107 | 16 142 450 | 2 132 107 |
| 3935.04 | | | | | 210 865 | | | 210 865 | | 210 865 |

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottekne belastningsfullmakter (gjeld for både utgiftskapittel og inntektskapittel)

Klagenemnda for industrielle rettar skal inntektsføre klagegebyr på kapittel/post 3936.01. Patentstyret har fullmakt til å fakturere og drive inn klagegebyra i samband med mottak av klage ved direkte inntektsføring på kapittel/post 3936.01.

Patentstyret har fått ei belastningsfullmakt frå Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) for kapittel/ post 0540.25 på 5 070 505 kroner i 2023. Belastningsfullmakta gjeld medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekt: Smart tilgjenge, datadeling og sjølvbetening i Altinn 3.0. Belastningsfullmakta gjeld for åra 2021, 2022 og 2023.

Fullmakt til å overskride driftsløyvingar mot tilsvarande meirinntekter

Patentstyret har fullmakt til å overskride løyvingar under kapittel/post 093501 mot

tilsvarande meirinntekter under kapittel/post 3935.04. Meirinntekter og eventuelle mindreinntekter blir tekne med i utrekninga av overføring av ubrukt løyving neste år.

Fullmakt til å overskride driftsløyvingar til investeringsføremål mot tilsvarende innsparing i dei fem følgjande budsjettåra

Patentstyret har i 2023 ikkje brukt investeringsfullmakta.

Mogleg overførbart beløp

Patentstyret har ubrukt løyving på kapittel/post 0935.01 og 3935.04, og 2 342 972 kroner blir rekna som mogleg overførbart beløp til neste år.

Mogleg overføring til neste år er eit overslag, og Patentstyret får tilbakemelding frå Nærings- og fiskeridepartementet om endeleg beløp som kan overførast til neste år.

Oppstilling av artskontorrapporteringa, 31.12.2023

| Driftsinntekter som er rapporterte til løyingsrekneskapen | Note | 2023 | 2022 |
|---|----------|--------------------|--------------------|
| Innbetalinger frå gebyr | 1 | 114 370 220 | 95 871 015 |
| Innbetalinger frå tilskot og overføringar | | | |
| Sals- og leigeinnbetalningar | 1 | 178 386 145 | 163 088 697 |
| Andre innbetalningar | | | |
| <i>Sum innbetalinger frå drift</i> | | <i>292 756 365</i> | <i>258 959 712</i> |
| Driftsutgifter som er rapporterte til løyingsrekneskapen | | | |
| Utbetalinger til løn | 2 | 239 298 990 | 226 054 651 |
| Andre utbetalningar til drift | 3 | 85 973 618 | 76 292 913 |
| <i>Sum utbetalningar til drift</i> | | <i>325 272 608</i> | <i>302 347 564</i> |
| Netto rapporterte driftsutgifter | | 32 516 244 | 43 387 852 |
| Investerings- og finansinntekter som er rapporterte til løyingsrekneskapen | | | |
| Innbetaling av finansinntekter | 4 | 332 | |
| <i>Sum investerings- og finansinntekter</i> | | <i>332</i> | <i>0</i> |
| Investerings- og finansinntekter som er rapporterte til løyingsrekneskapen | | | |
| Utbetaling til investeringar | 5 | 5 057 284 | 793 822 |
| Utbetaling til kjøp av aksjar | 5, 8 B | | |
| Utbetaling av finansutgifter | 4 | 21 657 | 10 940 |
| <i>Sum investerings- og finansutgifter</i> | | <i>5 078 609</i> | <i>804 762</i> |
| Netto rapporterte investerings- og finansutgifter | | 5 078 609 | 804 762 |
| | Note | 2023 | 2022 |
| Inntekter og utgifter som er rapporterte på felleskapittel | | | |
| Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt) | | | |
| Arbeidsgjevaravgift konto 1986 (jf. kap. 5700, inntekt) | | 30 198 255 | 28 750 542 |
| Nettoføringsordning for meirverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift) | | 16 947 837 | 13 810 148 |
| <i>Netto rapporterte utgifter på felleskapittel</i> | | <i>-13 250 418</i> | <i>-14 940 394</i> |
| Netto rapportert til løyingsrekneskapen | | 24 344 435 | 29 252 220 |
| Oversikt over mellomvære med statskassen | Note | 2023 | 2022 |
| Eigedelar og gjeld | | | |
| Fordringar på tilsette | | 2 488 | 481 615 |
| Skuldig skattetrekk og andre trekk | | -9 981 831 | -8 897 683 |
| Skuldige offentlege avgifter | | -1 317 334 | -1 242 265 |
| Avsett pensjonspremie til Statens pensjonskasse | | -12 092 204 | -8 905 004 |
| Mottekne forskotsbetalningar | | | -1 194 096 |
| Differansar på bank og uidentifiserte innbetalningar | | -1 329 821 | |
| Sum mellomvære med statskassen | 8 | -24 718 702 | -19 757 433 |

Note 1: Innbetalinger frå drift

| | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|--|--------------------|--------------------|
| <i>Innbetalinger frå gebyr</i> | | |
| Gebyr | 114 370 220 | 95 871 015 |
| Sum innbetalinger frå gebyr | 114 370 220 | 95 871 015 |
| <i>Sals- og leigeinnbetalningar</i> | | |
| Salsinntekt tenester, avgiftspliktig | 2 934 861 | 3 738 387 |
| Salsinntekt tenester, avgiftsfri | 9 016 280 | 5 599 324 |
| Salsinntekt tenester, unnateken avgiftsplikt | 166 435 005 | 153 750 986 |
| Sum sals- og leigeinnbetalningar | 178 386 145 | 163 088 697 |
| Sum innbetalinger frå drift | 292 756 365 | 258 959 712 |

Note 2: Utbetalinger til løn

| | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|-------------------------------------|--------------------|--------------------|
| Løn | 192 139 935 | 188 079 781 |
| Arbeidsgjeveravgift | 30 198 255 | 28 750 542 |
| Pensjonsutgifter* | 21 449 303 | 14 131 424 |
| Sjukepengar og andre refusjonar (-) | -6 542 347 | -7 928 899 |
| Andre ytingar | 2 054 347 | 3 021 803 |
| Sum utbetalinger til løn | 239 298 990 | 226 054 651 |
| Talet på utførte årsverk* | 241 | 246 |

* Premiesatsen for arbeidsgjevarden utgjorde i 2023 10,4 prosent (arbeidsgjevarden av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For rekneskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 8,3 prosent.

Note 3: Andre utbetalinger til drift

| | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|--|-------------------|-------------------|
| Husleige | 19 817 371 | 18 680 512 |
| Vedlikehald og ombygging av leigde lokale | 1 910 | 990 |
| Andre utgifter til drift av eigedom og lokale | 7 101 391 | 6 962 598 |
| Reparasjon og vedlikehald av maskiner, utstyr m.m. | 176 836 | 134 353 |
| Mindre utstyrsinnkjøp | 453 130 | 975 964 |
| Leige av maskiner, inventar og liknande | 13 309 996 | 11 285 156 |
| Kjøp av konsulenttenester | 20 446 703 | 14 831 187 |
| Kjøp av andre framande tenester | 9 814 313 | 7 611 575 |
| Kjøp av databasetenester | 9 524 651 | 8 498 282 |
| Reiser og diett | 1 380 515 | 1 527 858 |
| Andre driftsutgifter | 3 946 792 | 5 784 438 |
| Sum andre utbetalinger til drift | 85 973 618 | 76 292 913 |

Note 4: Finansinntekter og finansutgifter

| | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|---|---------------|---------------|
| <i>Innbetaling av finansinntekter</i> | | |
| Renteinntekter | 175 | |
| Valutagevinst | 157 | |
| Anna finansinntekt | | |
| Sum innbetaling av finansinntekter | 322 | |
| <i>Utbetaling av finansutgifter</i> | | |
| Renteutgifter | 21 657 | 10 396 |
| Valutatap | | 544 |
| Anna finansutgift | | |
| Sum utbetaling av finansutgifter | 21 657 | 10 940 |

Note 5: Utbetaling til investeringar og kjøp av aksjar

| | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|--|------------|------------|
| <i>Utbetaling til investeringar</i> | | |
| Immaterielle egedelar og liknande | | |
| Tomter, bygningar og annan fast eiendom | | |
| Maskiner og transportmiddel | 5 057 284 | 692 564 |
| Driftslausdyre, inventar, verkøy og liknande | | 101 258 |
| Sum utbetaling til investeringar | 5 057 284 | 793 822 |

Note 8: Samanheng mellom avrekning med statskassen og mellomvære med statskassen

| | 31.12.2023 | 31.12.2023 | |
|---|--|--|-------------|
| | Spesifisering av bokført avrekning med statskassen | Spesifisering av rapportert mellomvære med statskassen | Skilnad |
| <i>Omløpsmiddel</i> | | | |
| Kundefordringar | 4 972 774 | 0 | 4 972 774 |
| Fordringar på tilsette | 1 905 | 2 488 | -583 |
| Sum | 4 974 679 | 2 488 | 4 972 191 |
| <i>Kortsiktig gjeld</i> | | | |
| Leverandørgjeld | -14 445 241 | | -14 445 241 |
| Skuldig skattetrekk og andre trekk | -9 981 831 | -9 981 831 | 0 |
| Skuldige offentlege avgifter | -1 757 538 | -1 317 334 | -440 204 |
| Avsett pensjonspremie til Statens pensjonskasse | | -12 092 204 | 12 092 204 |
| Avstemmingsdifferansar | -1 940 201 | -1 329 821 | -610 380 |
| Sum | -28 124 811 | -24 721 190 | -3 403 621 |
| Sum | -23 150 132 | -24 718 702 | 1 568 570 |